

RUBENS ACHTERNA-NUMMER

't Vaartland

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE HEEMKUNDIGE KRING VAN HET VAARTLAND

1977 - 5e Jaargang - Nr 4

Verantwoordelijke uitgever : Karel De Decker, Vaartstraat 19, 2660 Willebroek

Drukkerij G. Binst, Brusselsesteenweg 47-49, 2940 Zedelgem

RAAD VAN BEHEER :

Voorzitter :	Diane MUYSONS-DE BOECK, Groene laan 29 E, 2660 Willebroek
1e Ondervoorzitter :	Prof. Herman MERTENS, de Mérodestraat 18, 2800 Mechelen
2e Ondervoorzitter :	Frans EMMERECHEITS, Hoge Heide 14, 2660 Willebroek
Sekretaris :	Louis SCHURMANS, Stationsstraat 3, 2660 Willebroek
Penningmeester :	Theo HUYS, Venusstraat 22, 2662 Blaasveld
Onthaal :	Clem DISTELMANS-BREMS, Rollierstraat 15, 2660 Willebroek
Redaktiesekretaris :	Karel DE DECKER, Vaartstraat 19, 2660 Willebroek
Leden :	François COOREMAN, Oostdijk 43, 2668 Tisselt Stephan DE COCK, Nieuwe Beggaardenstraat 44, 2800 Mechelen Tony DE HERDT, Dendermondse steenweg 3, 2660 Willebroek Marcel JANSSENS, Dendermondse steenweg 111 C2, 2660 Willebroek Flor JORDAENS, Kerkstraat 62, 2658 Ruisbroek Lucienne MERTENS-CUVELIER, Tisselse steenweg 82, 2660 Willebroek Flor SEGERS, Eikerlandstraat 20, 2658 Ruisbroek Hendrik VAN DE VEN, Westvaartdijk 21, 2920 Kapelle-op-den-Bos
Ere-bestuursleden :	Jan DE WIT, Tisseltbaan 13, 2801 Heffen Tine RABHOOF, Dendermondse steenweg 3, 2660 Willebroek

BERICHT VAN HET SEKRETARIAAT

Aangezien van de voorbije jaargangen van ons tijdschrift 't Vaartland, enkel de vierde jaargang (1976) voorradig is, geven wij hierbij de nummers, die nog los kunnen bekomen worden, na storting van het verschuldigde bedrag op postrekening 000-0927575-61 van de Heemkundige Kring van het Vaartland te Willebroek :

1973	Nr 1	Vaartnummer	50 fr.
1973	Nr 4	Boerenkrijgnummer	50 fr.
1975	Nr 1	Schansnummer	50 fr.
1975	Nr 3	Grävernummer	50 fr.
1976	Nr 1	Lentenummer	50 fr.
1976	Nr 2	Molenummer	50 fr.
1976	Nr 3	Blaasveldnummer	100 fr.
1976	Nr 4	Herfstnummer	50 fr.

Jaargang 1976 (4 nummers) kan echter ook globaal bekomen worden aan 175 fr. voor de vier nummers.

't VAARTLAND

heeft «ruilverkeer» met :

- Natuurpark Het Broek, Tisseltse steenweg 56, 2660 Willebroek
- Gemeentekrediet van België, Pachecolaan 44, 1000 Brussel
- Heemkring 't Kaaskot, Dorstveld 16, 2820 Bonheiden
- Société d'Archeologie de Binche, av. Wanderrepen 94, 7130 Binche
- Archeologische Kring van Mechelen, Varkensstraat 5, 2800 Mechelen
- De Krijter, Ad. Mortelmansstraat 40, 2220 Wommelgem
- Erf en Heem, Kerkhoflei 140, Pasbrug, 2580 Sint-Katelijne-Waver
- Jan Vleminck, Molendreef 25, 2120 Wijnegem.
- Geschied- en Heemkundige Kring van het Graafschap Jette en omgeving, L. De Brouchèrelaan 35, 1080 Brussel.
- Vereniging voor Heemkunde in Klein-Brabant, Koningin Astridlaan 56/A/5, bus 15, 2800 Mechelen

'T VAARTLAND

Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkundige Kring van het Vaartland, vzw.

Jaarabonnement 1978 : 200 fr. Over te schrijven op prk 000-0927575-61 van de Heemkundige Kring van het Vaartland te Willebroek.

Alle korrespondentie omtrent het blad is te richten aan Karel DE DECKER, Redaktiesekretaris, Vaartstraat 19, 2660 Willebroek, Tel. (031) 86 77 07.

Prijs van dit nummer : 60 fr.

graag
onze medewerking
aan initiatieven
die
DE MENS
vormen
geestelijk verrijken
ontspannen
gezond vermaken

**konstruktie
j. lambrechts
ruisbroek**

LOUIS DE SMEDT

V A S T T A P I J T

A. VAN LANDEGHEMSTRAAT 93 - 105
WILLEBROEK

TEL. (031) 86 66 08
86 76 29

- ONDANKS INFLATIETIJD
GOEDKOPE TIJD
BIJ LOUIS TAPIJT !

Pasteitjes en vlaaien vindt U overal,
maar wil U eens iets fijn,
dan moet het van het modernste bakkertje zijn.

Als U er éénmaal hebt van genoten,
zult U beslist nergens meer kopen.

Proef en vergelijk de moderne kwaliteit
en U zegt onvermijdelijk :

Oh, hoe heerlijk fijn,
dat kan niet anders dan van Freddie zijn !

BROOD- en BANKETBAKKERIJ

F. MOEREMANS-MOONS

DORPSTRAAT 47 - BLAASVELD
Tel. (031) 86 73 18

Aan huis bestelling

**EIGENAAR WORDEN ?
DAT GAAT MET HET
WOONPLAN**

van de

**Generale
Bankmaatschappij**

VAN LANDEGHEMSTRAAT 66
WILLEBROEK

OFFICIEEL VERDELER

VOLKSWAGEN - AUDI

Steeds de volledige gamma in voorraad

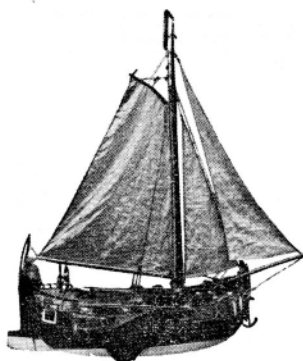
Garage Vissers p v b a

BTW 400.788.657

TOONZAAL GEOPEND TOT 20 UUR

KONINGIN ASTRIDLAAN 7-9
2 6 5 9 B R E E N D O N K

☎ (03) 86 86 10
86 64 70

DAG, RUBENSJAAR!

LIDGELD 1978

Het lidgeld, dat tot op heden 175 fr. bedroeg, wordt voor 1978 op 200 fr. gebracht.

Wij hopen, dat elk lid, voor deze noodgedwongen verhoging, begrip opbrengt. Wij weten dat 't VAARTLAND ergens de vlag van onze vereniging is. Wij moeten, in die zin, verder doen en verder schrijven, eventueel dank zij de artikels die je ons doorspelen zult...

Ter attentie : onze postrekening : nr 000-0927575-61 van de Heemkundige Kring van het Vaartland te Willebroek. Dank voor je begrip en voor je overschrijving van... 200 fr.

De redactie.

Archivaria

DE BURGEMEESTERS VAN HET VAARTLAND IN 1818

Op maandag 8 juni 1818 te 12 uur 's middags, begaf Baron Pycke, ridder van de Orde van de Nederlandse Leeuw en Gouverneur van de Provincie Antwerpen, zich naar Mechelen, alwaar hij, in een der voornaamste zalen van het stadhuis, «den Eed van aanstelling» afnam van de burgemeesters der «landelijke gemeenten van het arrondissement Mechelen», die bij besluit van Z.M. de Koning, op 7 mei 1818 werden benoemd.

Dat waren :

Voor Blaasveld : Carolus Du Trieu

Voor Heindonk : Joannes-Franciscus De Meester

Voor Ruisbroek : Franciscus Verhulst

Voor Tisselt : Antonius Hermans

Voor Willebroek : Petrus-Jacobus Janssens

K.D.D. (G.A. Willebroek)

Dit nummer van 't VAARTLAND, is het twintigste nummer, dat door de Heemkundige Kring van het Vaartland wordt uitgegeven. Het sluit op een eerder kunstvolle manier, vijf jaar werken af en het vraagt — ...als bijdrage tot het Rubensjaar... — even je aandacht voor het werk van onze eigen plastische kunstenaars.

Wij hebben in dit «gesamtbild» oog gehad, voor de ons al jaren ontvallen groten, Evert Larock en Jef Van Reck, die door hun kunstgerichte dorpsgenoten Hendrik Van de Ven en Louis Schurmans behandeld werden. Wij hebben Pierre Loverie, als artist, altijd een geval apart gevonden. Het artikel dat je in dit nummer treft, evenals het korte «in memoriam» met de daarbijhorende foto, zijn de restanten van dat allerlaatste interview, dat wij, vlak voor zijn plotse dood, van hem hebben afgenomen. Hij zal echter, ondanks de onvoldragenheid die zijn werk kenmerkt, aan dit Ruisbroek en aan dit Vaartland verbonden blijven, omdat hij innerlijk een «bohemer» was, die leefde voor de kunst.

In een «encyclopedisch» geordend overzicht, tref je een dertigtal kunstenaars aan. Je zult, in dit samengebalde beeld, dat wij van hen hebben opgehangen, hun kunst hervinden. Je zult misschien een vertrouwde naam in dit overzicht missen, of er anderen treffen, waarvan je nog nooit hebt gehoord, ook al is het wel zo, dat wij **omzeggens elke plastische kunstenaar uit het Vaartland**, zeer vriendelijk hebben aangeschreven. Mede dank zij de hulp van Dirk Binon (Ruisbroek), Rob Siebens (Willebroek), Hendrik Van de Ven (Kappelle-op-den-Bos), Firmain Verlinden (Hombeek), Staf Vivijs (Breendonk) en enkele anderen.

Wij hebben echter, onze voor het eerst in juli gedane oproep, niet meer herhaald, omdat wij van oordeel waren, dat elke kunstenaar, die geïnteresseerd was in die oproep, «de pen ter hand zou hebben genomen», om ons mede te delen wat hem of wat haar op het hart lag. Wat misschien spijtig is, voor hen die er vandaag niet bij zijn, al vonden wij het zonde en geld, via een tweede oproep, naar een geforceerde volmaaktheid te willen streven...

Wij hopen echter, via dit nummer, een positieve bijdrage te hebben geleverd, tot dat zo grandioos geworden Rubensjaar, dat tot op heden «Antwerps» was, ook al is daar vandaag, met deze Vaartlandse bijdrage, verandering in gekomen...

KAREL DE DECKER
Redaktiesekretaris

EVERT LAROCK

(1865-1901)

«...Wat zou die kunstenaar niet verwezenlijkt hebben, ware hij niet zo vroeg aan de gemeenschap onttrokken? Wat al gewrochten zouden niet nog ontstaan zijn, doch het was alsof de kunstenaar zijn nakend einde gewaarwordend, al gegeven heeft wat menselijk gesproken kon verwezenlijkt worden. Op 29-jarige ouderdom schiep hij zijn «De Idioot», een festijn van kleur en lijn. In dit werk wordt met een zachte fijnheid het menselijke drama van een paria van de samenleving behandeld. Daarna kwam «De Kolenzokers», hetwelk zachter, in grijze tonen behandeld, een blik werpt op het tot rijpheid gekomen talent van de kunstenaar, een talent dat aansluit bij een Evenepoel, e.a.

(Uit «De Standaard» van 6-9-1937, door wijlen Alb. Van Hoogenbemt).

«...Zijn werk gaat boven zijn leermeester Verlat (directeur van de Academie te Antwerpen) door zijn gevoel en voornaamheid. Hij zag alles tederder dan een gewoon mens, vond er poëzie in. Hij schilderde met wondere kleuren. Zijn schilderijen zijn dokumenten van het dorpsleven uit Larockx tijd. De kritiek noemt hem nu één van de grootste kunstenaars van zijn tijd. Dat is een getuigenis waar niet meer zal aan getornd worden...»

(Uit «Het Laatste Nieuws» van 6-9-1937, door wijlen Johan De Maeght).

KUNST OP LIJDENSWEG

Evert Larock, met zijn doopnamen Paul, Charles, Everard, werd op 21 mei 1865 geboren te Kapelle-op-den-Bos.

Van zijn prilste jaren af kondigde zijn roeping zich aan. Hij moet nog 15 jaar worden als hij zijn eerste landschap penseelde. Het stelt voor: «Het verbranden van aardappelloof (eigendom van Mej. Persoons, Westvaardijk te Willebroek). Eens in 't bezit van een getuigschrift van Lagere Middelbare studiën volgde hij tekenlessen aan de Academie voor Beeldende Kunsten te Mechelen. Bij 't afsluiten van het derde jaar wordt hem de eerste prijs met «Lof van de Jury» toegekend.

Tijdens zijn soldatendienst manifesteren zich de eerste verschijnselen van een erge longziekte. In 't najaar van 1883 wordt hij dan ook ter verpleging opgenomen in het krijgshospitaal te Antwerpen. Op speciale aanbeveling van de geneeskundige diensten van deze instelling wordt de patiënt en beproefde kunstenaar voor een rust-

Evert Larock, met zwarte ogen vol vuur...

periode van zes maanden naar huis gestuurd. Na enkele weken werd hem «onverwacht» op zekere dag door een rijkswachter een «oproepingsbevel» overhandigd, waarin hij verzocht werd zich onverwijld voor tegenonderzoek aan te melden in het militair hospitaal te Namen. Hier bracht de zieke Larock een observatietijd van ruim vier weken door, waarop hij vervolgens van alle verdere militaire verplichtingen werd ontslagen.

Een oud schuurtje, palend langs de Pastoriestraat te Kapelle-op-den-Bos, richtte hij in tot «atelier». Om zich enigszins tegen de koude te beschutten had hij zelf de kale vloer met stenen

belegd. Telkens hij zich enigszins «goed» voelde, zette hij zich aan het schilderen. 't Was in dit armtierig gebouwtje dat hij naast zijn meeste werken, zijn onsterfelijke «Idioot» ontwierp.

Vader Larock, in de functie van staatsveearts benoemd te Antwerpen, vestigt zich aldaar met zijn familie in 1885. In deze stad, aan het Hoger Instituut, onder directeurschap van Ch. Verlat, behaalt Larock met zijn «Zittende Visser» (naar levend model) de «Primusprijs». Ingevolge het plotse en onverwachte afsterven (hartaderbreuk) van vader moet Evert zijn academische «vorming» vroegtijdig afsluiten.

«...Gelukkig, aldus kunstcriticus Edm. Van Offel, gelukkig voor de kunst en gelukkig voor hem zelf, want zijn talent werd er des te persoonlijker en des te origineler om».

In deze stad leert hij andere kunstenaars kennen en ontpopt hij zich weldra als een veelzijdig allesomvattend en allesgevend natuurschilder. Op 4 april 1890 wordt hij lid van de Kunstkring «Als ic can» (maakten o.a. ook deel van deze vereniging : Ch. Boland, J. Rosier, Ch. Mertens, H. Luyten, L. Delhaye, A. Boudry, R. Steppe, J. Van Leemputten, R. Baseleer e.a.). Later sloot hij ook aan bij «De Kring der XIII», waarvan ook een Th. Verstraete, een Fr. Hens, een Edg. Farasyn, een Emiel Claus, een R. Looymans e.a. lid waren. De naam «Kring der XIII» werd ontleend aan het feit dat de kring, naast een jaarlijkse tentoonstelling, een kunstmap met 13 etsen van onderscheidene aangesloten kunstenaars verspreidde.

Ter gelegenheid van een grootse tentoonstelling georganiseerd door «Als ic can» schreef Pol De Mont het volgende in het kunsttijdschrift : «Vlaamsche School» :

— «Wat mij in heel het salon het allermeeft genoeg deed ! Dat waren de doeken van onzen begaafden EVERT LAROCK. Meer effe, meer bestudeerde en doorurochte schilderijen ziet men genoeg, kunstwerk van hooger waarde en persoonlijker karakter zal men zelden aantreffen... Noem eens een meester die op hem gelijk. Beproof het maar niet ! Hij gelijk eenvoudig op Larock, op den wat vrouwelijk-fijngevoeligen, wat dweeperig droomerigen Larock, dien wij van zijn eerste optreden af in hem liefbadde, en op niemand anders».

In 1895 vertoefde hij enige maanden in een sanatorium te Bokrijk (inrichting : Dr. Kneipp). Omwille van familiale omstandigheden woonde hij ook achtereenvolgens te Kalmthout, Brasschaat en te Heist-op-den-Berg. In 1890 vestigde hij zich weer definitief te Kapelle-op-den-Bos.

Naarmate zijn talent groeide en langzamerhand tot volle rijpheid kwam, naarmate hij zijn scheppingskracht meester werd en hij zich in staat voelde om meer en schonere werken te voltooien, nadat zijn vrienden-collega's en tevens ook een gedeelte van het publiek zijn talent en werk bewonderden, nam ook zienderogen de ziekte toe die gans zijn gestel ondermijnde.

Hoe die akelige tuberculosekwaal zijn kwijnend lichaam ook teisterde, Evert verloor daarbij nooit de eigenschap de plezierige, soms ook de droevig-komische kanten van de wezens en de dingen die hem omringden, op te merken en op het doek te vereeuwigen.

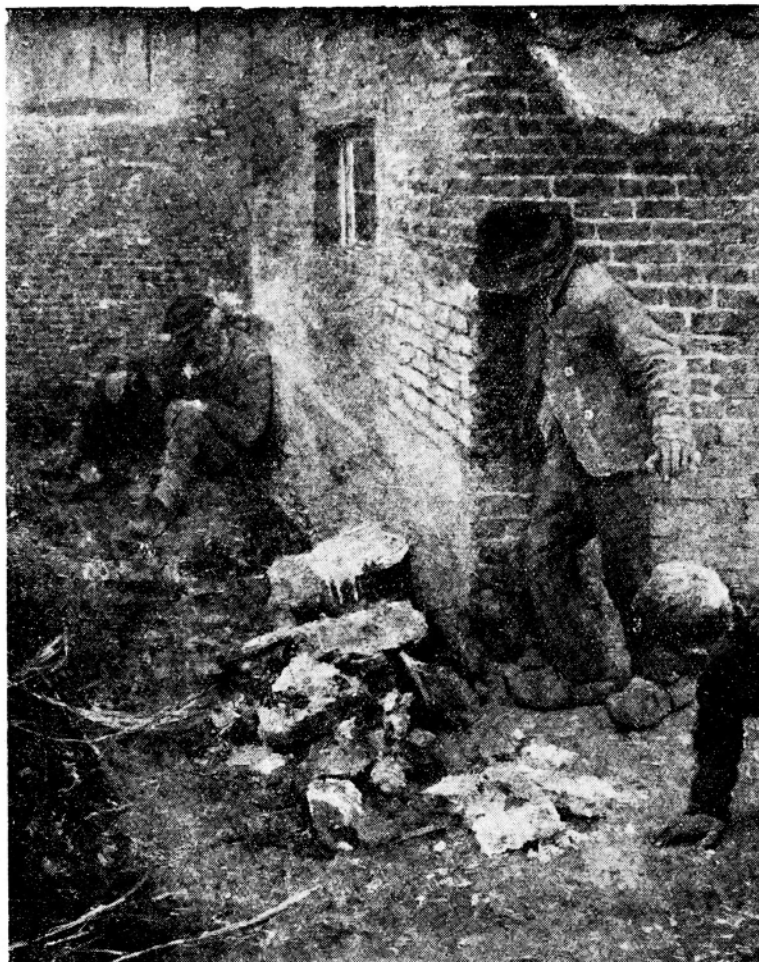
Evert Larock was nog niet ten volle 36 jaar oud toen hij stierf. Achter alles wat hem bezielde, al het schone, al het verrukkelijke uit zijn omgeving en in de natuur dat hem steeds begeesterde, achter zijn jarenlange, martelende ziekte en zijn soms schrijnende armoede, achter dit alles werd op die fatale 13 januari 1901 een eindpunt geplaatst. In zijn nederig huisje dat hij betrok langs de Wipstraat, waren, naast enkele sjofele meubels, zijn dierbaar palet, zijn verfdoo, zijn schildersezel, zijn onafscheidbare viool, een paar tekenpotloden, enkele velletjes tekenpapier... en de ganzepen, waarmee hij zijn laatste brieven schreef, de enige getuigen van zijn heengaan...

Om te voldoen aan de laatste wilsbeschikkingen van de overledene werden zijn stoffelijke resten per trein naar Antwerpen overgebracht. Op woensdag 16 januari werden ze, zonder enige kerkelijke ceremonie, bijgezet op het toenmalige kerkhof van het Kiel. In de periode 1943-1950, toen de begraafplaatsen ontruimd werden, werden de «resten» bijgezet (23-12-1949) op het ere-kerkhof «Schoonselhof» (grondgebied van Hoboken).

Een van zijn trouwste vrienden, namelijk Arthur Pierre (ook ontwerper en uitvoerder van het grafmonument van toondichter Peter Benoit en van het oorlogsgedenkteken van Willebroek), beeldhouwde de grafsteen, die een treurende vrouw voorstelt op het ogenblik dat zij een palm-tak neerlegt. Het geheel werd uitgevoerd in witte steen.

Als piëteitsvolle en dankbare herinnering werd, ingevolge een beslissing door de Antwerpse Magistraat, op 1 februari 1954, op de wijk Kiel, naast een Rik Wouters, een James Ensor, een V. De Saedeleer en een Frans Hensstraat, ook een Evert Larockstraat geopend.

Tijdens een zitting van de gemeenteraad, in 1948, werd te Kapelle-op-den-Bos nog een posthume hulde gebracht aan de grote en beroemde Kapelse kunstenaar, en dit ter gelegenheid van de ingebruikneming van de Evert Larockstraat, gelegen langs de oostkant van het Kanaal.

De Idiot (tafereel geschilderd in de Pastoriestraat te Kapelle-op-den-Bos).

Een honderdtal doeken zijn ons overgebleven. Allen dragen ze een heilig teken, allen dragen ze een vonk van het eeuwig licht, van het eeuwige vuur, van het eeuwige leven ! Ze zijn echte schatten van kleurenpoëzie, waaruit we als het ware, een zachte, ontroerde stem horen fluisteren en vertellen over de schoonheid van de mensen en dingen rondom ons...

Volledigheidshalve nog dit :

a) Ter gelegenheid van de «Herdenkingsfeesten» op 5 september 1937, en waarbij een gedenksteen «onthuld» werd, ingemetseld werd in de voorgevel van het atelier van de kunstenaar (Pastoriestraat) werd er in de inrichtingen van de plaatselijke gemeentelijke jongensschool een grootse retrospectieve georganiseerd, waarop een 82-tal werken van de gevierde dorpsgenoot waren ondergebracht. Wijlen Dr. J. Muls, konservator van het Kon. Muzeum voor Schone Kunsten te Antwerpen en wijlen Letterkundige, Albert Van Hoogenbemt, als vertegenwoordiger

van de heer Minister van Openbaar Onderwijs, hielden de toespraken.

b) Op 8 september 1969, tijdens een groots opgezet cultureel kermisweekeinde werd, 104 jaar na de geboorte van deze merkwaardige kunstenaar, en dit ter gelegenheid van het verschijnen van een rijkgeïllustreerde biografie, een tweede herdenkingsfeest georganiseerd, en dit in de inrichtingen van de gemeentelijke lagere school, opgericht langs de Evert Larockstraat. Als feestredenaar werd Bert Peleman, gekende dichter en promotor van Klein-Brabant door het gemeentebestuur uitgenodigd.

c) In de loop van 1971, werd de gedenksteen, ingevolge slopingswerken overgeplaatst in een siertuintje, dat zich bevindt op de hoek van de Pastorie - Zetselstraat.

d) Enkele van zijn werken werden aangekocht door de Kon. Muzea van Antwerpen en Brussel. Het gemeentebestuur van Kapelle-op-den-Bos is ook de gelukkige «eigenaar» van een 5-tal doeken.

H. VAN DE VEN

PIERRE LOVERIE

(1940-1974)

Pierre Loverie (1) woont te Puurs op de Moerplas. Op dat stille gehucht, dat met Ruisbroek leeft en beweegt. Op dat niemandsland, dat in een heimatverhaal van een Ernest Claes of van een Gerard Walschap een blijvende indruk zou laten... De mensen die daar wonen zijn braaf en gediensig, ook al werden ze waarschijnlijk wel eventjes uit hun alledaags gedoe opgeschrikt, toen Pierre Loverie met zijn hebben en houden intrek nam in die buurt...

Pierre Loverie is een eigenaardige, een hyper-speciale man. Een dagdromer. Een dagenmelker. Een Pallieter die leeft tussen droom en daad.

Pierre Loverie (1940-1974).

Wanneer je hem om een interview vraagt, vraagt hij of dit wel nodig is. Al ontvangt hij je nadien met open armen en met nervositeit in de stem...

Je laat hem praten. Je laat hem allerhande antikwiteiten tonen. Die hij links en rechts op de kop wist te tikken. Voor sommen waarvoor je duizelt. Omdat ze zo laag zijn... Je volgt hem overal in dit huis... Je passeert zowel maagdelijk blanke doeken als bakken bier... Je klautert mee naar boven... Je loopt er langs naakten, die teer zijn van lijn en zacht tot in de kleinste details. Je ziet er een rijke verzameling pistolen, sabels, maskers en dolken. Je ziet en je blijft zien...

Terug beneden verneem je, dat Pierre, als oudste van zes, vrij vlug naar de fabriek moest. Ook al had hij, tijdens de jonge jaren, geregeld blijk gegeven van zijn aanleg, om het al schilderend te zeggen. Van zijn vader kreeg hij wei-

nig heil, daar waar moeder hem stiekem steunde...

Pierre Loverie liep lagere school. Kreeg er de morele steun van Meester Ramael, alsmede deze van de genaamde Janssens, een zondagschilder die postkaarten aftekende, bij middel van «kottkens». Janssens voelde dat er in Pierre wat meer stak, dan het doodgewone. Hij voelde dat de 12-jarige wat meer aanleg had dan hij. Hij leerde hem spelen met die tubekens verf. Hij leerde hem kleuren mengen. Hij leerde hem al schilderend genieten !

Toen hij zag dat Pierre het goed had gedaan en nog beter zou doen, gaf hij hem zijn «schilderskaske» kadeau.

Maar Pierre Loverie moest verder. Ook al vloog hij aan zijn 14e jaar «De Naeyer» in ! Hij werkte er in het drieploegenstelsel, liep 's zondags en 's avonds bij Reusens en bij Van Bosselaer Akademie te Mechelen. Hij haalde er alle jaren de eerste prijs. Wanneer hij 's morgens — wanneer hij van 22 uur tot 6 uur stond... — van de fabriek thuiskwam, gebeurde het meer dan een keer, dat men hem ingeslapen — ...met de penseel in de hand... — terugvond...

Tijdens zijn legerdienst hield hij zich voornamelijk met schilderen bezig.

— Ik schilderde haast alle officieren. Ik schilderde de Kolonel of de Majoor. Ik mocht dan met hen gaan eten. Maar de dag voordien moest ik hen zeggen, wat ik graag at !

— Je schilderde omwille van dat goed eten ?

— Dat kan ! Maar z'hebben mijn werk toch nooit voor niks gekregen !

Toen Koning Boudewijn op 11 december 1960 met Fabiola trouwde, offereerde hij hen een schilderij als huwelijksgeschenk.

— Ik ben enkele keren op het Paleis geweest, wanneer de Koningin verjaarde. Dan deed ik haar telkens enkele werken kadeau. Ik heb toen veel dankbetuigingen gekregen...

— Hoe staat de Koningin tegenover zo'n geste ?...

— Ja, hoe staat ze daar tegenover ? Ik denk dat de Koningin kunstminnend genoeg is, om dat te begrijpen. Ze heeft zelf eens een boek geschreven en ze heeft ook kindertekeningen gemaakt...

(1) Artikel verschenen in **Koerier** van 24 december 1974, onder de titel «Is Pierre Loverie een kunstschilder of een fantast?».

Na zijn legerdienst liep hij Akademie te Antwerpen, waar hij zich in portret en figuren specialiseerde...

— Het portret is niks dan karakter... Daar kun je de mens inleggen...

Pierre Loverie, de mens, de speciale, de eigenaardige... De dromende denker, die zwerft bij antiek en bij de meest komplekse dingen...

— Ik heb dit kopke van een koppensneller, tegen een mes en een revolver geruild. De vorige eigenaar was thuisgekomen van een party. Hij had het opgezette kopke aan zijn vrouw getoond. Maar die viel flauw... Dat is mijn geluk geweest... Anders had ik het nooit in mijn bezit kunnen krijgen...

Pierre Loverie toont me 'n volgens hem echte Van Gogh.

— Alle kenmerken zitten er in ! Als kenner zie ik er de techniek en de beweging in ! Normaal is het een Van Gogh !

— Hoeveel zou dit, indien dit een échte Van Gogh zou zijn, wel waard kunnen zijn ?

— Dat kan 5 à 6 miljoen gaan.

— Wat zou je doen, met al dat geld ?

— Bah ! Geld interesseert me niet ! Geld zegt me niet veel ! Alleen schilderen ! Dat is de drang bij mij ! Dat is mijn leven ! Dat is de enige zin in mijn leven !

KAREL DE DECKER

TEDJUU ! PIERRE LOVERIE !

(In Memoriam) (1)

- Op 24 december, daags voor Kerstdag 1974, verscheen in Koerier het allerlaatste interview dat van Pierre Loverie werd afgenomen. Weken later werd hij naar de kliniek gevoerd, waar hij, na een operatief ingrijpen, op 34-jarige leeftijd overleed.
- Pierre Loverie was kunstschilder.
- Geld zegt me niets ! Alleen schilderen ! Dat is de drang bij mij ! Dat is de enige zin in mijn leven, had hij mij toen in alle oprechtheid verteld.
- Pierre Loverie was ergens naief. Hij was ergens oprecht naief.
- Pierre Loverie... met LOVE van liefde en van liefhebben... en met de RIE van rire... De liefde, al lachend beleven...
- Tedjuu ! Pierre Loverie !
- Hoeft dat ? hoor ik je nog vragen. Voor mij hoefde het niet, al had ik je graag eens gesproken. Over dat laatste interview op dat duivelse bandje... Als ik je hoor is het alsof je me iets hebt wijsgemaakt... Is het alsof je nog leeft...
- Nu kan de legende beginnen...

KAREL DE DECKER

Uit «Koerier» van 12 maart 1975.

Lodewijk Van Boeckel en Willebroek

Lodewijk Van Boeckel, aan wie kunstminnend Vlaanderen zeer veel te danken heeft, heeft ook in Willebroek schijnbaar «ijzeren sporen» achtergelaten.

Hij zou inderdaad, zoals nagaand schrijven ons enkel maar laat vermoeden, de auteur zijn van «de gesmeede palm in ijzer en koper-brons», die (waarschijnlijk) aan het in 1905 onthulde monument van Louis De Naeyer werd aangebracht of neergelegd (1) al kan de vraag worden gesteld, waar deze later zou zijn terechtgekomen...

Jaren later, op 23 maart 1908, naar aanleiding van het feit dat door mevrouw Louis De Naeyer, een «grillie» aan de Sint-Niklaaskerk van Willebroek zou worden geschonken, vertrok er uit de «Rue de Malines 23 à Lierre» nagaande brief (2):

«Weledele Madame de Naeyer,

Edele Dame, ik heb vernomen dat Ued. eene gesmeede grille ten geschenke geeft aan de kerk van Willebroeck.

Edele Dame, zoude ik niet mogen prijs geven voor het maeken der grille ? Ik ben de kunstsmid die de gesmeede palm in ijzer en koper-brons gesmeed heeft voor het monument van uw overleden Hooggeachte Heer en weldoener mijnheer de Naeyer.

In afwachting een klein gunstig antwoord te onvangen, aanvaard Weledele Dame de Naeyer, mijne oprechte groeten.

(get.) L. Van Boeckel».

Burgemeester Robert Peeters speelde deze brief aan de sekretaris door met de melding dat dit schrijven «...van den bekenden en befaamden kunstsmid uit Lier...», hem door mevrouw De Naeyer werd overhandigd. «De heer Van Boeckel beeldt zich in, aldus de burgemeester, dat wij eene monumentale grillie gaan plaatsen. Op dit ogenblik is hij over den wezenlijken toestand reeds ingelicht»...

Wat wij vandaag de dag enkel maar kunnen betreuren. De kunst van Van Boeckel kennende, had hij Willebroek inderdaad iets «monumentals» kunnen bezorgen.

KAREL DE DECKER

(1) Zie Willebroek, in 't Vaartland 1975, blz. 47 door T. De Herdt.

(2) G.A. Willebroek Reeks I - Nr 448.

JEF VAN RECK

(1904 - 1938)

Jef VAN RECK was een man uit ons midden. Hij was een zoon uit de Willebroekse werkende klasse. Als een begenadigde droeg hij het Heilige Vuur van de Schoonheid in zich, schoonheid die hij met kwistige hand rondom zich heeft uitgestrooid. Met vaardig penseel en tekenstift schiep hij talrijke doeken en platen van blijvende artistieke waarde. Van zijn naastbestaanden weten wij dat hij de diepe roerselen van zijn kunstenaarsziel ook in meeslepend vioolspel liet zingen, waarmee hij zijn toehoorders in vervoering bracht.

Zelfportret van Jef Van Reck (1904-1938).

Jef VAN RECK zag op 6 augustus 1904 te Willebroek het levenslicht, als zoon uit een arm arbeidersgezin. In zijn geboortedorp sloot hij voor altijd de ogen op 20 maart 1938, amper 33 jaren oud. Een kind der goden... Dit mag ook van hem worden gezegd : Als hun speelgenoten roepen de goden hen het eerst tot zich.

Meestal is het leven van kunstenaars die vroeg sterven door schrijnende tragiek, getekend, als leefden zij reeds in de schaduw van de dood. Wij denken aan schilders zoals — hier

kort bij ons — Evert LAROCK uit Kapelle-op-den-Bos, en wat verder af, in onze Kempen, aan Albert VAN DIJCK uit Turnhout. Wij durven de vergelijking nog verder door te drijven om onder de musici Frédéric CHOPIN en Franz SCHUBERT te vernoemen.

Ook bij Jef VAN RECK klopte het noodlot bij herhaling aan de deur... En ook bij hem onderscheidt het omvangrijke oeuvre, dat hij tijdens zijn korte bestaan wist te scheppen zich door ware romantische gevoelsdiepte en dramatiek. Terwijl hem als artiest de erkenning bleef ontzegd waarop hij aanspraak had mogen maken, maar die hij zelf nooit heeft gezocht.

Daarom beschouwen wij het als onze plicht deze figuur aan de vergetelheid te ontrukken door zijn dorps- en streekgenoten de gelegenheid te bieden al die schoonheid te ervaren, die hij ons met zijn doeken en tekeningen heeft geschonken. Door de esthetische bewondering voor zijn werk zal de herinnering aan hem in zijn dorp en zijn streek bewaard blijven. (1)

★★

De kunst zat Jef VAN RECK in het bloed : tekenen en schilderen en ook musiceren. Zij die hem hebben gekend verklaren dat zijn kunstenaarsgave voor de muziek even sterk was als die voor de grafische kunst. Normaal zou de weg van deze volksjongen reeds op jeugdige leeftijd naar de fabriek hebben geleid, waar zijn begaafdheid voor de kunst wellicht voor altijd zou zijn gesmoord. Maar ondanks armoede en ontbering heeft Jef VAN RECK de lokroep van de Muze gevolgd.

Dat hij dit kon is, buiten de doorzettingskracht van Jef VAN RECK zelf, ook aan zijn ouders te danken. In weerwil van de berooide sociale toestand waarin de arbeidersfamilies toen nog leefden, moeten zij toch de zin voor het hogere hebben bewaard en hebben zij steeds begrip getoond voor de kunstambities van hun zoon. Maar vooral zijn broer Alfons heeft op daadwerkelijke wijze bijgedragen tot de ontplooiing als kunstschilder van Jef VAN RECK.

Alfons VAN RECK had ook begaafdheid en talent voor de schilderkunst en had zelf ooit de

(1) Deze bijdrage werd geschreven naar aanleiding van de Jef Van Reck-Retrospektieve, die in oktober 1972 in de Galerij De Schouwpijp te Willebroek gehouden werd.

hoop gekoesterd kunstschilder te worden. In edele broederliefde, die hier als een stichtend voorbeeld mag worden aangehaald, trok hij zich echter bescheiden terug. Hij nam het heldhaftige besluit dubbel hard te werken om met een deel van zijn loon aan broer Jef de mogelijkheid te geven een kunstopleiding te volgen en regelmatig het nodige schildergerei aan te schaffen.

Zo kon Jef VAN RECK de lessen aan de Akademie voor Schone Kunsten te Antwerpen gedurende een zestal jaren volgen. Hij volgde ook lessen in handels- en sieraadschilderen te Mechelen. Zoals de grote schilders uit onze klassieke kunstgeschiedenis erkende hij de waarde van het echte vakmanschap in het schilderen, iets waarin velen van hen die zich nu artiest willen noemen tekort schieten en die zich de schilder- en tekentechniek, door harde studie en oefening, niet willen of kunnen eigen maken. Jef VAN RECK heeft schitterende hout- en marmerschilderingen vervaardigd, waarvan familieleden nog trots voorbeelden kunnen tonen.

Wegens zijn grondige vakkennis werd Jef VAN RECK dan tot leraar benoemd aan de Stedelijke Vakschool te Antwerpen. Nadien werd hij ook leraar aan de Akademie voor Schone Kunsten te Boom, waarvan hij medestichter is. Materieel heeft de kunstenaar toen wel betere tijden gekend, maar het noodlot achtervolgde hem, met ziekte en dood.

Na enkele jaren gelukkig huwelijk verloor hij zijn jonge vrouw. Hij zelf werd ziek, een onverbiddelijke ziekte ondermijnde zijn gestel, dat reeds door de dood was getekend. Hij werd tot het einde toe door zijn broer Alfons en bijzonder door diens vrouw Julia liefdevol verzorgd. Het was een vertwijfelde strijd tegen de dood. Ondanks al hun goede zorgen en de moed van de schilder zelf, was zijn levensgloed spoedig uitgebrand... Schoonzuster Julia vertelt met een snik in de stem dat Jef, twee uren voor hij de geest gaf, naar zijn viool verlangde. Zijn bleke hand gleed toen over de snaren en in een laatste opwelling van levenskracht heeft de kunstenaar nog sublieme tonen aan zijn geliefkoosd instrument ontlokt. Het was een ontroerend adagio, een afscheidslied voor altijd, als dank aan hen die voor hem zoveel hebben betekend...

*
**

Het zou ons moeilijk vallen Jef VAN RECK als kunstschilder in een bepaald genre van de schilderkunst onder te brengen. Wij willen het kunstgenot dat men bij het aanschouwen van VAN RECK's werken ondergaat, niet verstoren door getheoretiseer over bepaalde kunstrichtingen of z.g. -ismen waaronder hij zou thuishoren. De poëtische, zelfs romantische geladenheid van zijn kunstwerken, die gepaard is aan een

opvallende zuiverheid van lijn, vorm en kleur, die de picturale vakkundigheid van deze schilder verraaft, zal ieder die zin heeft voor de schoonheid der kunst direkt aangrijpen. Zo trilt in zijn doeken iets van het Eeuwig Schone, dat aan geen richtlijnen of aan geen tijd gebonden is.

Ons Vlaamse volk is een volk van schilders... Jef VAN RECK staft eens te meer de gegrondheid van deze bewering. Stammend uit een milieu van werkmensen, bij wie de dagelijkse strijd voor het blote bestaan toen geen tijd of ruimte liet voor esthetische aspiraties, is de bloem van de kunst van Jef VAN RECK in zijn korte leven, ondanks alles, rijk opengebloeid...

Op zijn graf zou de zin mogen worden gebeitel die op de grafsteen van Franz SCHUBERT te lezen staat en zo diep is aan betekenis : «De Kunst begroef hier een rijk bezit, maar nog rijkere verwachtingen...».

LOUIS SCHURMANS

Archivaria

VAN OUDE HERBERGNAMEN EN «GROTE EN SCHONE ZALEN»

De herberg **Den hand-boog-hof** in het Dorp te Willebroek werd, naar blijkt uit een schrijven van de burgemeester en schepenen van Ruisbroek (7 februari 1824), door de weduwe Henri De Jonghe bewoond.

Een aanplakbrief van een koopdag (1826) spreekt ons over d'Afspanninge **den Leeuw**, aen het Sas van Groot Willebroek.

Jaren later, in 1879, vinden wij op een aanplakbrief, die ons aan Willebroek-Jaarmarkt herinnert, de herbergnamen **Pelikaan**, **Flierenboom** (de latere herberg De Vlierboom), **'t Visschershuis** en **Frankfort** terug. Men trof er toen ook de grote en schone zalen **Frascati**, **Casino**, **Rotterdam**, **Salle de Paris**, **l'Union**, **Lion Belge**, **Café Suisse** en **Renaissance**, waarin tijdens diezelfde jaarmarktdagen bal werd gegeven.

10 Jaar later, in 1889, treffen wij er Casino, Lion Belge en l'Union aan, ook al zijn **Eldorado**, **Buda** en **Au Pont du Portugal** bijgekomen.

Een schrijven van 17 maart 1905 meldt ons het bestaan van de herberg **De Moriaan**, in de Molenstraat te Willebroek.

Via een brief van 24 februari 1919 vernamen wij dat soldaat Frans Gooris en zijn vrouw Jeanne De Vos, te Willebroek, op de Veert, «ter herberge **In Lippeloo**» verbleven.

Op een aanplakbrief van Willebroek-Jaarmarkt 1922 vinden wij de namen Casino en Salle de Paris nogmaals terug, al is er daarnaast reeds sprake van de zalen **Alcazar**, **Alhambra**, **Apollon**, **Elbardo**, **Het Spieken**, **Salle Victoria**, **Savoy-Hotel**, **Scala**, **Volkshuis**, **De Vreugdegalm** e.a.

Een lange lijst, die misschien ergens het begin zou kunnen zijn van de geschiedenis van «Het Herbergleven in het Vaartland» ?

K.D.D. (G.A. Willebroek)

IN HET SPOOR VAN P.P. RUBENS EN ZIJN FAMILIE TE RAMSDONK EN TE KAPELLE-OP-DEN-BOS

Bij gelegenheid van de diverse festiviteiten en publicaties, verbandhoudend met het «Rubensjaar», loont het wel de moeite even de aandacht te vestigen op het feit dat het «Kasteel van Houtem» te Ramsdonk eertijds bewoond was door naaste familieleden van Pieter-Pauwel Rubens.

In een akte, onderschreven te Belœil op 25 augustus 1640 lezen we dat het kasteel (nu eigendom van baron Leopold de Meester), samen met de hoeven, de brouwerij en ook het tiendrecht verkocht werd aan Jean de Beughem. Deze werd in 1661 tot ridder «geslagen». (Typische bijzonderheid hierbij : De wapenschilden van de de Beughems vertonen veel gelijkenis met deze van het «Huis van Boergondië» ; Jean de Beughem had immers zijn wapenheraut een attest laten opstellen, waaruit zou blijken dat de de Beughems zouden afstammen uit een bastard van Filips de Goede, Hertog van Boergondië). Bij het afsterven van Jean de Beughem kwamen de goederen in het bezit van zijn twee zonen, met namen Ferdinand en Mathieu. Eerstgenoemde, die te Leuven burgerlijk en kerkelijk recht gestudeerd had, werd na zijn studies aangesteld tot kanunnik aan Sint-Gudule te Brussel. In 1679 werd hij tot bisschop van Antwerpen benoemd.

Zijn broeder Mathieu trad op 12 mei 1661 in in het huwelijk met Constance Marie Rubens, kleindochter van de wereldvermaarde kunstschilder, uit diens eerste huwelijk met Isabella Brant. Constance Marie overleed na bevalling te Ramsdonk op 21 september 1681. Haar stofelijke resten werden naar Brussel gevoerd. Het kindje, dat gelukkig de bevalling overleefde, werd in het kasteel gedoopt en kreeg als voornamen : Mathieu Ferdinand Constantin.

Op 16 oktober 1682 werd de familie weer zwaar getroffen bij het afsterven, slechts 15 jaar oud, van de oudste zoon. Deze werd te Antwerpen begraven. Een andere dochter sterft in 1688 te Brussel. Het «Dodenboek» van de parochie wijst er op dat ze op 18 juni 1891 «bijgezet» werd in de Sint-Martinuskerk te Ramsdonk. Te midden van het koor bevindt zich nog een blauwe zerksteen met een wapenschild in wit marmer. Dit schild is gedeeld : 1 ledig (1), 2 gevierendeeld (2) de Beughem en Rubens. Onder het wapen leest men volgende tekst :

«D.O.M. / Hic jacet sepulta nobilis / Domicilia Constantina Catharina / van Beughem, aetatis 17 / Quae obiit mense Augusti 1688».

(Hier ligt begraven / Domicilia Contanstia Catharina / van Beughem, 17 jaar / die stierf in de maand augustus 1688).

Schilder P.P. Rubens bezat alhier ook 7,5 bunder bos ; beheten «**de Velden**», palende aan de straat, aan mijnheer Pipenpoy en Martin Herinx, nu Laureis Moldermans, en aan Mathijs van der Linden, en de heer Van Grimbergen.

In 1639, toen het aan «heer Paulo Peeter Rubens Ridder» overging (één jaar vóór zijn dood), hoorde het toe aan «Mijn here van Liques».

H. VAN DE VEN

- 1) **Ledig** (wapenkunde) een grote oppervlakte zonder ornamenten of inscripties.
- 2) **Gevierendeeld** (wapenkunde) in vier kwartieren, vakken rechthoekig verdeeld.

HET VAARTLAND EN ZIJN PLASTISCHE KUNSTENAARS

BAEKEN Wilfried (°Mechelen, 18 april 1945), grafikus. Studeerde aan de Normaalschool. Ekspozeerde te Willebroek, in de gemeentelijke feestzaal, met kartoens; te Vlassembroek, in Huize Geertrui, met grafiek; te Dendermonde, in Celbeton, met kartoens; te Antwerpen, in Galerij Gebo, met grafiek en te Willebroek, op De Zolder, tweemaal met kartoens en grafiek. Telkens was Rob Siebens de inleider.

Als kartoenist kwam hij meestal onder de schuilnaam «Bik» aan bod.

Atelier : Tulpenlaan 32, Kontich.

BROERS Frans (°Mechelen, 11 april 1925), kunstschilder en grafikus. Studeerde aan de Normaalschool te Mechelen, en kreeg tekenonderwijs van Jan Heuninckx, thans inspekteur in de plastische kunsten. Ekspozeerde in groepsverband te Antwerpen (2 maal), Brussel (5 maal), Deurne (2 maal), Duffel, Hombeek, Bonheiden, Kapellen, Olloy-sur-Viroin en Rijsel (Frankrijk). Hij ontving de Prijs van de Stad Brussel (met zilveren medaille) op het Salon voor Beeldende Kunsten, ingericht door de Vriendenkring van het Personeel van Financiën, haalde de 1e prijs in schilderkunst, in de door Belbor in maart 1976 ingerichte wedstrijd; was nogmaals 1e in de door zelfde Belbor georganizeerde wedstrijd voor grafiek en was in juni 1976 2e in de Nationale tekenwedstrijd naar de natuur (Abdij van Aulne).

Atelier : Diepestraat 3, Hombeek.

DE CLERCQ Greet (°Mechelen, 10 juni 1952), ontwerpster van tegels en keramiek. Studeerde aan de Kon. Akademie te Mechelen, afdeling Sierkunsten, en aan het St. Maria Instituut te Antwerpen, waar ze zich in keramiek specialiseerde. Ekspozeerde in groepsverband, in de Tentoonstelling «Hedendaagse Vlaamse Pottenbakkerskunst», ingericht door Lions Club Boom, met medewerking van het Provinciaal Museum Sterckxhof te Deurne en van de Kon. Akademie voor Schone Kunsten te Antwerpen. Kwam met haar werk in de Akademie te Antwerpen aan bod, in februari 1977 en had er als inleiders J. Spillemaeckers, voorzitter van Lions Club, H.

Carlier, jury-voorzitter en Gouverneur Kinsbergen, prijsuitreiker. Stelde nadien tentoon te Neerpelt, in het Cultureel Centrum (maart 1977), te Brugge, in het Huidevettershuis (april 1977) en te Boom, in de Prov. Technische School (mei 1977). Haar werk was van 29 april tot 7 mei 1977, te Boechout in de «Sfinks» te zien. Het kreeg «Nederlandse» belangstelling te Voerendaal, in het Jeugdcentrum (12 juni 1977) en te St. Geertruid in «De Sjeur» (van 7 augustus tot 11 september 1977), alwaar professor Ko Sarneel de inleiding verzorgde en J. Walgrave een uiteenzetting gaf over keramiek. Ze won de Prijs voor Jongeren «Hedendaagse Vlaamse Pottenbakkerskunst», die haar op 11 februari 1977 door Lions Club Boom werd overhandigd. Ze kreeg nadien de Prijs voor de affiche, die ze voor de «Bloemenstoet Mechelen» getekend had.

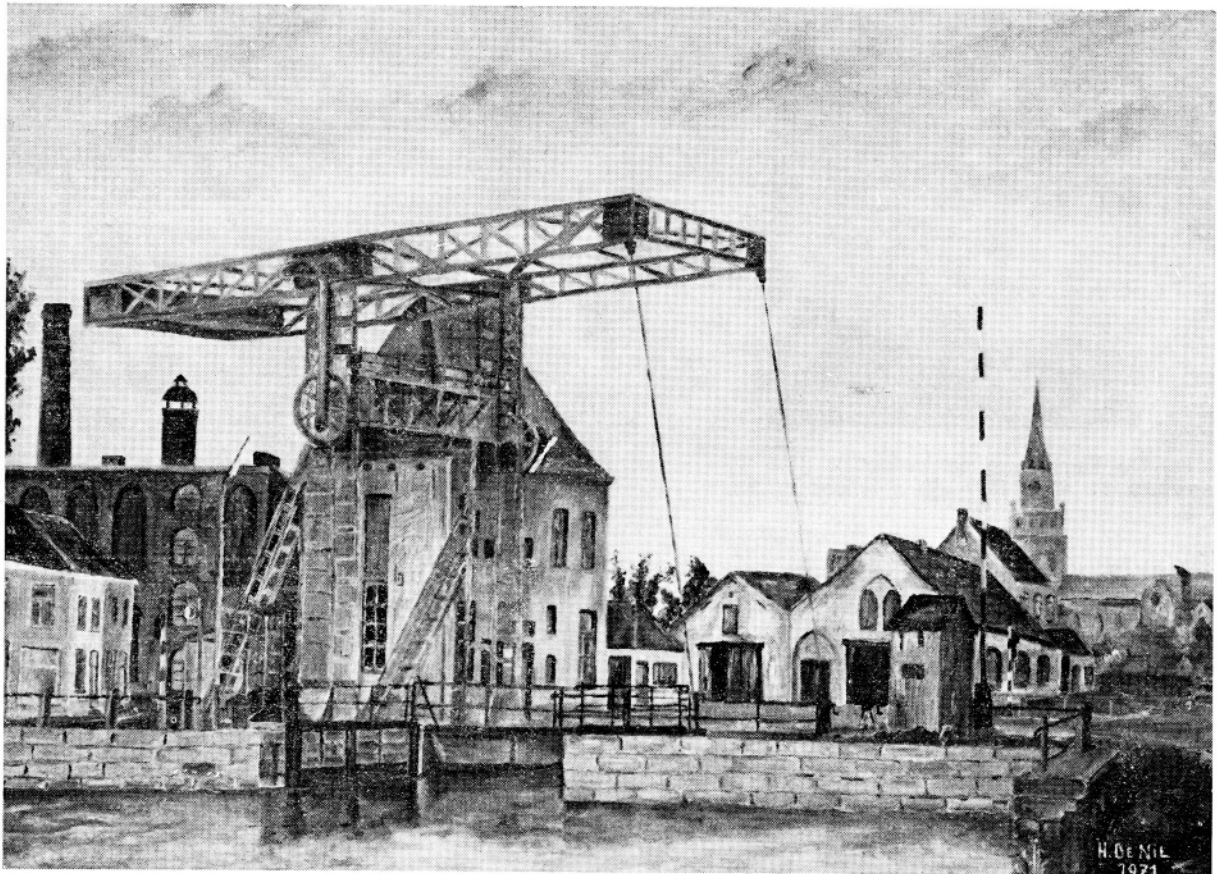
Lit. : M.W. schreef over haar en haar werk, in Ons Klein Brabant van 18 februari 1977. Ook in het «Editoriaal» van het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand, werd er in april 1977 over haar werk gehandeld.

Atelier : Overwinningstraat 158, Willebroek.

DE KEERSMAECKER Jos (°Puurs, 13 november 1930), kunstschilder en grafikus. Studeerde aan de Kon. Akademie voor Beelden Kunsten te Mechelen. Ekspozeerde enkel in groepsverband, te Heindonk, in raadzaal van het gemeentehuis (van 18 december 1976 tot 2 januari 1977, en van 28 mei tot 5 juni 1977), waar hij telkens, als voorzitter van Kunstkring Hekuos, de inleiding verzorgde. Hij ekspozeerde ook te O.L.Vrouw-Waver, op de Kultuurzolder van het raadhuis (september 1977), met volksvertegenwoordiger Michel Van Dessel als inleider, en bij het Heists Kamertoneel (september-oktober 1977).

Atelier : Molenstraat 5, Heindonk.

DE NIL Gilbert (°Willebroek, 7 mei 1940), beeldhouwer. Leerde beeldhouwen aan de S.I.T.O. te Mechelen en tekenen aan de Kon. Akademie voor Beeldende Kunsten te Mechelen. Ekspozeerde in groepsverband, op de Kultuurzolder van het raadhuis te O.L.Vrouw-Waver

Sashuis met brugje te Klein-Willebroek,
van **Honoré De Nil**.

(september 1977), met volksvertegenwoordiger Michel Van Dessel als inleider. Kwam ook bij het Heists Kamertoneel, in september-oktober 1977 aan bod.

Lit. : Er verschenen artikels over Gilbert De Nil en zijn werk in Ons Klein Brabant (augustus-september 1976), Het Nieuwsblad (26 augustus 1976), Het Laatste Nieuws, Klein Brabant/Vaartland, Gazet van Antwerpen en Het Volk (13 juli 1977).

Atelier : Stationsstraat 88, Willebroek.

DE NIL Honoré (°Temse, 8 februari 1910), kunstschilder. Werkte als bouwkundig tekenaar bij zijn vader, bouwmeester J. De Nil. Volgde lessen in schetsen en modeltekenen aan de Akademie te Temse. Hij werd hoofd van een gedeelte van het familiaal bedrijf : de marmer en steenkapperij. Hierdoor werd zijn interesse gewekt voor het beeldhouwen. Zo kwam hij terecht bij beeldhouwer Ch. Aubroeck, die een

grote invloed op hem uitoefende. Onder diens leiding werkte hij mee aan het IJzermonument en aan het Gedenkteken van Koning Albert te Nieuwpoort. Hij ekspozeerde in groepsverband, tijdens de S.V.V.-Handwerktentoonstelling (in 1972) te Willebroek, alsmede tijdens de Kunst- en Hobbytentoonstelling (in oktober 1972) aldaar. Hij kreeg een eigen tentoonstelling in de Gemeentelijke Feestzaal te Willebroek (november 1974) met Bert Peleman als inleider en Schepen Marcel Janssens, als opener. Hij kwam ook te Puurs, in de Gemeentelijke Raadzaal (juni 1975) aan bod, alwaar Frans Dehoux de inleiding deed en Schepen Jos De Prins de opening voor zijn rekening nam. Hij won in 1971 de Schilderijenwedstrijd omtrent Willebroek, met een werk dat ons een idillisch zich op Klein Willebroek bracht.

Lit. : Er verschenen artikels over Honoré De Nil en zijn werk in Ons Klein Brabant, Klein Brabant/Vaartland, Gazet van Antwerpen, Volks-gazet, 't Klokske en Koerier.

Atelier : Breendonkstraat 57, Willebroek.

Pol De Valck, ofte de kartoenist Brasser, zoals die er in 1967 uitzag (cliché V.T.B.).

DE VALCK Pol (°Humbeek, 6 maart 1937), kartoenist (schuilnaam : Brasser). Studeerde aan de Akademie van St. Jans Molenbeek. Eksponeerde in groepsverband, in de Vrolijke Banknoten-tentoonstelling van de Kredietbank te Antwerpen, was vanaf 1963 in alle Salons van de Vlaamse humor te Antwerpen aanwezig, alsmede in deze van Knokke-Heist. Stelde zijn getekende grapjes te kijk in Schepdaal, Liedekerke, Merchtem, Beringen, Tisselt, en tot in Athene (Griekenland)

Enkele kartoenale «prikjes» van **Brasser**, die destijds in Het Nieuwsblad verschenen.

toe... Individueel eksponeerde hij in 1970 te Londerzeel, met Gustaaf Mergaerts als inleider, en in 1972 te Sint-Katarina-Lombeek, samen met Roer, met Karel De Decker als inleider. Hij won in 1969 de 1e Prijs van het Publiek, op de Wereldkartoenale te Heist. Was in 1972 en in 1973 respectievelijk tweede en derde in de door de V.T.B. georganizeerde kartoenwedstrijden. Won in 1975 de 1e prijs in de door Knack georganizeerde kartoenwedstrijd die in het teken van «Het jaar van de vrouw» werd ingericht.

Lit. : Brasser is terug te vinden in «Lachend Vlaanderen», «20 jaar Salon van de Vlaamse Humor», «Slalom van de Vlaamse humor», de

Maskerade door **Eleonore Van Hoeck**.

«Kartoenkalenders» van Roels (1973 en 1974), alsmede in het artikel «Brabantse kartoenisten bij Bruegel te gast», dat in 1973 in het toeristisch tijdschrift «Brabant» verscheen. Een serie werken die allen door **Karel De Decker** ondertekend werden. In «Bouw», het tijdschrift van de A.B.N.-kern, handelde **Leo De Haes** over hem in het artikel «Een BRASSER met cartoons». Hij is ook in de Winkler Prins Encyclopedie van Vlaanderen, deel I vertegenwoordigd (tekst van **Karel De Decker**), alsmede in de bundels «Soldatenhumor», deel I en II, die door Milac werden uitgegeven.

Atelier : Dreef 12, 1750 Schepdaal-Dilbeek, Tel. (02) 569 18 53.

DE VLEESCHOUWER-FERAILLE Imelda (°Willebroek, 4 januari 1953), grafikus. Haalde het Regentaat plastische opvoeding (geagregeerde voor het lager sekundair onderwijs, plastische kunsten), en is als lerares plastische opvoeding bedrijvig. Ekspozeerde in groepsverband te Tiselt (in november 1976), waar zij door een afgevaardigde van de kultuurkring «De Distel» werd ingeleid. Kwam tijdens de meikermis van 1976 te Blaasveld voor 't eerst op haar eentje naar buiten. Won in oktober 1975 de eerste prijs in de door het gemeentebestuur van Willebroek ingerichte «Wedstrijd voor Grafiek». Illustreerde het «Blaasveldnummer», dat door de Heemkundige Kring van het Vaartland in 1976 werd uitgegeven.

Lit. : Er verschenen artikels over haar en haar werk in Gazet van Mechelen (28 oktober 1975), Klein Brabant/Vaartland (30 oktober 1975), Ons Klein Brabant (30 oktober 1975) en in Het Volk (29 oktober 1975).

Atelier : Statiestraat 44, Tisselt.

DE WIT Louis (°Willebroek, 1 juli 1902), kunstschilder en tekenaar.

Begon zeer laat, op 60-jarige leeftijd. Eksponeerde in de gemeentelijke feestzaal te Willebroek (oktober 1972), in Galerij Elicon te Mechelen (augustus-september 1973), in Galerij Mussekot te Rijmenam (maart 1974), in Galerij Het Landhuis te Bornem (juni-juli 1974), in Galerij Witte Vlag te Bonheiden (augustus 1974), in Show-Room Gerard te Rijmenam (oktober-december 1974), in restaurant De Valk te Putte (november 1974 - januari 1975), in Streekmuseum De Zilverreiger te Weert (juli-augustus 1975), in De Schuur te Wijnegem (oktober-december 1975), in Galerij Lazarus te Rumst (oktober-november 1976) en in het Cultureel Centrum te Klein-Willebroek (april 1977).

Lit. : Er verschenen artikels over Louis De Wit en zijn werk in Humo, Koerier, Klein Brabant/Vaartland, Ons Klein Brabant, Het Volk, Gazet van Antwerpen, Het Laatste Nieuws en Volksgazet.

Atelier : Breendonkstraat 61, Willebroek.

DISTELMANS-BREMS Clem (°Willebroek, 9 januari 1910), kunstschilderes en handpoppenmaakster. Volgde de studies voor kleuteronderwijzeres. Is nu schoolhoofd op rust. Eksponeerde in groepsverband, tijdens de Kunst- en Hobbytentoonstelling, in de Gemeentelijke Feestzaal te Willebroek (oktober 1972) met Schepen Marcel Janssens als inleider. Maakte levensgrote «ambachtelijke» poppen «De kuiper, de voerman en de H. Rumoldus» die ze op 26 oktober 1973 aan het Willebroeks Brouwerijmuseum cadeau deed. Maakte nadien, in maart 1974, een visser en een vissersvrouw, die ze schonk aan het Streekmuseum De Zilverreiger te Weert.

Lit. : **Karel De Decker**, De droomwereld der poppen. Te gast bij Clem Distelmans-Brems, in 't Klokske (januari 1973); **Ronny Marynissen**, De poppen van mevr. Distelmans en de schilderijen en de tuin en..., in Ons Klein Brabant; **Karel De Decker**, Clem Distelmans-Brems uit Willebroek en haar poppenwereld, in Koerier (20 februari 1974); **Karel De Decker**, Een gezellige bladzijde (blz. 54) in Kent U ze nog... Willebroekenaars (1977).

Atelier : Em. Rollierstraat 15, Willebroek.

DONS Jaak (°Kapelle-op-den-Bos, 13 april 1899 - † 23 november 1965), beeldhouwer-sculpteur. Hij studeerde aan de Akademie voor Beeldende Kunsten, in de Leopoldstraat te Mechelen. Hij eksponeerde uitsluitend ter gelegenheid van «Meubelbeurzen» in Mechelen en Brussel, met kunstmeubelen waarvan de meesten in privaat bezit zijn. Hij had een atelier op de Oostvaarddijk 19 te Kapelle-op-den-Bos.

Werk van Jaak Dons.

GOEDGEZELSCHAP Jozef (°Buggenhout, 8 november 1931) kunstschilder. Volgde twee jaar avondleergangen in tekenen. Eksponeerde in groepsverband, tweemaal te Kapelle-op-den-Bos (mei 1972 en september 1975), te Ramsdonk (juni 1976) en te Kester (juli 1976), telkens met Hendrik Van de Ven als inleider. Individueel kwam hij in oktober 1972 te Merchtem naar buiten, waar Martin Raeymaeckers de inleiding deed.

Atelier : Schuttershofstraat 35, Kapelle-op-den-Bos.

JOTTIER Rik (°Tisselt, 21 maart 1926), strip-tekenaar en illustrator. Hij studeerde aan de Akademie. Eksponeerde in groepsverband, tijdens de Gewestelijke Kunsttentoonstelling, die

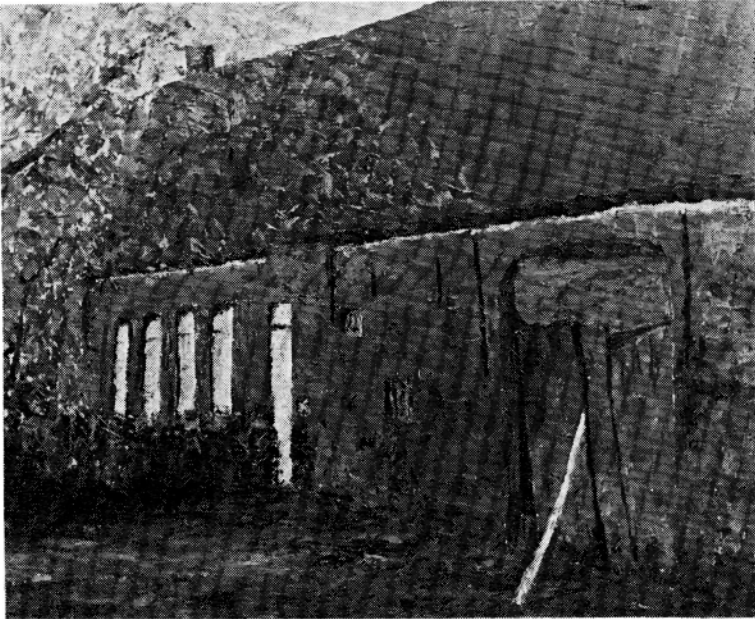
te Willebroek, in de zaal De Vlaamse Leeuw, in oktober 1959, door de kunstkring Vaartland werd ingericht, met Karel De Decker als inleider. Hij tekende voor De Vlijt, Humoradio, De Haardvriend, Tamtam, Horizon, Okki, Taptoe (Nederland), Casterman, Fleurus (Frankrijk), enz... Werkt momenteel voor Zonnekind, Zonneland en Zonnestraal en voor de Duitse Bilderdienst Horst Deike Verlag, die zijn werk enorm heeft verspreid.

Lit. : **Karel De Decker**, De Droomwereld van Rik Jottier, in Ons Volk van 2 maart 1961.

Atelier : Vorselaarlaan 13, Tisselt.

Wies Peleman, die ook als kartoenist naam wist te maken (cliché V.T.B.)

Een werk van **Jozef Goedgezelschap**.

MAES Ludwig M.M. (°Breendonk, 31 maart 1947), tekenaar. Volgde de lessen aan de Technische Landbouwschool. Ekspozeerde in groepsverband in 't Schuur te Breendonk (april 1976) en te Puurs, op het gemeentehuis (juni 1976) waar burgemeester Frans Goossens van Breendonk de inleider was.

Lit. : In Ons Klein Brabant verschenen er enkele artikels over hem.

Atelier : Dorp 103, Breendonk.

PELEMAN Wies (°Mechelen 22 november 1922), all-round kunstenaar. Beoefent grafiek, schilderen, kartoens, juwelen, keramiek... Leeft zich uit in grafiek, schilderijen, kartoens, juwelen en keramiek. Studeerde aan de Kon. Akademie te Mechelen. Ekspozeerde in binnen- en

buitenland (in groepsverband) te Mechelen, Oostende, Antwerpen en Luik, alsook te Ankara (Turkije), Bradford (Engeland), Bordighera (Italië), Skoplje (Joegoslavië), Montréal (Canada), Marseille (Frankrijk), Aken en Keulen (Duitsland) en in Zuid-Afrika. Ekspozeerde individueel te Mechelen, in zaal Nova, met Marijnissen als inleider ; te Willebroek op De Zolder en in Intercom, met telkens Rob Siebens als inleider ; nog te Willebroek, in de Gemeentelijke Feestzaal, met Van den Brempt als inleider ; te Dendermonde, met Vlaskop als inleider ; te Antwerpen, in De Zwarte Panter, met Insp. Van Looy als inleider ; te Puurs, in de Zoutkeet, met inspekteur Verrept als inleider, alsmede op heel veel andere plaatsen. Als kartoenist werd hij zowel in Montréal (Canada) als in Skoplje (Joegoslavië) bekroond.

Lit. : De naam Wies Peleman is terug te vinden in tal van artikels, die ondermeer in De Standaard, Gazet van Antwerpen, Nova Blad Mechelen e.a. verschenen. Hij is ook in de Winkler Prins Encyclopedie van Vlaanderen vertegenwoordigd (tekst van **Karel De Decker**).

Atelier : Steenweg op Tisselt 230, Willebroek, Tel. (031) 86 73 87.

PELGRIMS Maurice (°Baal, 9 september 1941), beeldhouwer in hout. Studeerde voor onderwijzer. Ekspozeerde in groepsverband, in december 1976 in Kunst voor Allen te Brussel. Kwam individueel naar buiten in het Landhuis te Bornem (oktober 1975) met Julien Maerevoet als inleider ; in de Galerij Akkermans te Merksem (maart 1976), met Roger Geerts als inleider ; in de Warande te Turnhout (december 1975) met Herman Willems als inleider ; In De Eik te Ant-

werpen (april 1976) met René Turkry als inleider ; bij Intercom Willebroek (juni 1976) met Jan Bax als inleider ; in de feestzaal te Borgerhout (december 1976) met Staf De Saeger als inleider ; in Kunstgalerij Manebrugge te Deurne (november 1976) met Maurice Roggeman als inleider en te Breendonk, in het Cultureel Centrum (september 1977) met Karel De Decker als inleider.

Atelier : C. Huysmansstraat 3, Willebroek, Tel. (031) 86 93 40 en Pullaarsesteenweg 86, Ruisbroek.

PIRON Luc (°Willebroek, 5 januari 1952), etser, aquareletser en illustrator. Studeerde aan de Kon. Akademie voor Schone Kunsten te Mechelen en aan het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen. Ekspozeerde in groepsverband te Mechelen, Brussel, Antwerpen, Hombeek, Dusseldorf, Strombeek-Bever, Belgische Graveurs van Heden, Arenbergsschouwburg «Jong Talent» 1974, Balans '74 Antwerpen-Eindhoven, Belgische Kunst te Senegal (Raveel, Elias en Wyckaert, Ille Triëale voor Plastische Kunst te New-Delhi, Parnanos Denderleeuw 1977... Had eigen expo's te Brugge (1970) ; te Heist-op-den-Berg, in het Mylène Centrum (1972) ; te Blaasveld, in het Parochieel Centrum (1973) ; te Willebroek, in de Galerij De Schouwpijp (1974) ; in de Galerij P. Coecke (1974) ; te Lippstadt (Duitsland) in de Galerij Trost (1974) ; te Kortrijk in Theroria (1974-1975) ; te Antwerpen, in Lens Fine Art (1976) en in de Y.D. Galerij te Gent (1977). Won in 1971 de Pro Civitateprijs, werd bekroond door de Belgische Stichting «Roeping» (1974), en door Ringen en Co Diamonds (1975). Ontving de Driejaarlijkse staatsprijs voor Graveerkunst 1975, en illustreerde de dichtbundel «Puur Natuur» van Herman de Coninck, die door de uitgeverij Hooft te Aalst in 1974 werd uitgegeven. In de katalogus «Kunstwerken verworven door de Belgische Staat» wordt hij zowel in 70-71, als in 72-73 en in 74-75 vermeld.

Lit. : Artikels over hem verschenen Kunst & Cultuur (13 juni 1974), De Standaard (26 februari 1940), Knack (augustus 1973) en andere cultuurgerichte tijdschriften.

Atelier : Heidebergstraat 122, Kessel-Lo, Tel. (016) 25 32 10.

SCHURMANS Alois (°Willebroek, 21 juli 1937) kunstschilder, conservator van het Willebroeks Brouwerijmuzeum en uitbater van de galerij De Schouwpijp. Studeerde aan de Akademie te Mechelen, Sint Niklaas en Antwerpen. Ekspo-

zeerde in groepsverband in zijn eigen galerij De Schouwpijp te Willebroek en individueel in galerij Rembrand te Lebbeke.

Atelier : Van Landeghemstraat 69, Willebroek.

Papfles, schilderij (70 x 80 cm) van Alois Schurmans.

VAN BEERSEL Henri (°Mechelen, 14 mei 1935), beeldhouwer. Volgde het Voortgezet Hoger Kunstonderwijs. Ekspozeerde in groepsverband te Mechelen, Walem, Halle, Eeklo, Ruisbroek en Herentals. Behaalde in 1954 de goude medaille van de Stad Mechelen. Werken van hem werden geselecteerd voor de Provincieprijs, met tentoonstelling (in 1976) te Herentals.

Lit. : Artikels van Frans Emmerechts verschenen over hem en zijn werk in Volksgazet (1973) en in Klein Brabant/Vaartland (1976).

Atelier : Vaartstraat 143, Willebroek.

VAN CAUSBROECK Guido (°Mechelen, 19 mei 1952), kunstschilder, grafikus en keramiekbewerker. Volgde Sierkunsten aan het Sint-Lucas-instituut te Schaarbeek, schilderkunst aan de Akademie te Antwerpen en grafiek aan de Akademie te Brasschaat. Doet momenteel zijn laatste jaar aan het Nationaal Hoger Instituut te Ant-

werpen. Ekspozeerde in groepsverband te Kapelle-op-den-Bos (in september 1972 en in december 1976). Zijn eerste eigen expo, beleefde hij te Willebroek, op De Zolder (november-december 1971), waarna hij te Kapelle-op-den-Bos, met Emiel Luyten als inleider (september 1974) en te Antwerpen, in de galerij Brabo, met Dries Bogaert als inleider (september 1977) aan bod wist te komen. Won de Prijs Akademia van de Stad Mechelen, de eerste prijs der schilderwedstrijd die door de Scheldeloodsen in 1974 werd ingericht, alsmede de prijs Doutrelon de Try.

Atelier : Brandhofstraat 12, Nieuwenrode.

VAN DEN EEDE Frans (°Breendonk, 7 augustus 1938), kunstschilder en illustrator. Studeerde aan de Technische School, en werd later zelfstandig plaatslagerschilder. Ekspozeerde in groepsverband te Breendonk en te Tisselt, waar hij Pierre Van Lent als inleider had; in 1976 terug te Breendonk, in 't Schuur, waar burgemeester Frans Goossens van Breendonk de inleiding deed en in 1976 te Puurs, op het gemeentehuis, waar Schepen Jos De Prins de inleider was. Hij had eigen expo's te Dilbeek, in 't Pajottenland (in 1972, een maand doorlopend) en in Wolvertem (in 1974).

Lit. : Artikels over hem en zijn werk, verschenen in Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad, Gazet van Antwerpen, Ons Klein Brabant (door **Rik Boogmans**), Klein Brabant/Vaartland (door **Rik De Decker**), in De Schakel (door **Staf Vivij's**) en in Schuurborstel (door **Frans Goossens**).

Atelier : De Buisseretlaan 30, Breendonk.

VAN DEN ENDE Frans Emiel (°Hombeek, 14 september 1910 - † Kapelle-op-den-Bos, 24 juni 1939), beeldhouwer. Studeerde aan de Akademie voor Beeldende Kunsten te Mechelen. Ekspozeerde op enkele groepstentoonstellingen te Mechelen en maakte de herdenkingsplaat Evert Larock. Ekspozeerde ter gelegenheid van de Evert Larock-herdenkingsfeesten te Kapelle-op-den-Bos (5 tot 17 september 1937) met 18 beelden, waaronder de portretten van E.H. Pittois, pastoor van Kapelle-op-den-Bos (buste in eternit) en van E.H. Dierckx, oud-onderpastoor van Hombeek (buste in plaaster). De gelegenheidstoespraak werd gehouden door wijlen Dr. Jozef Muls, conservator van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen.

Frans Emiel Van den Ende had een atelier op de Mechelse steenweg 280 te Kapelle-op-den-Bos. Hij werd begraven te Leest.

VAN DEN MOOTER René (°Ruisbroek, 17 februari 1924), kunstschilder. Studeerde aan de Kon. Akademie voor Beeldende Kunsten te Mechelen, waar hij het attest volledige hogere sekundaire cyclus voor tekenen en schilderen verwierf. Haalde nadien aan de Akademie te Sint Niklaas het getuigschrift van Hoger Kunstonderwijs. Ekspozeerde met Ruisbroek-Jaarmarkt in 1972, 1973, 1974 en 1975, met telkens Frans Dehoux als inleider. Kwam in groepsverband verder aan bod te Puurs (in 1973 en 1976), te Bornem (in 1973) ter gelegenheid van de Boerenkrijgherdenking en (in 1976) ter gelegenheid van de opening van het Kultureel Centrum Ter Dilft, alsmede te Mechelen, in de tentoonstelling die gewijd was aan het werk van leden van de Kon. Lucasgilde (1977). In oktober 1977 kreeg hij een premie in de Schildersprijs die omwille van het Rubensjaar, te Antwerpen werd uitgeschreven.

Atelier : Gansbroekstraat 32, Ruisbroek.

Madonna met kind (tekening in houtskool), 1,50 x 1 m. Werd als eindwerk in de klas «antiek», met de eerste prijs en lof van de jury bekroond. Het was een werk van de toen 17-jarige **Karel Van de Ven**.

VAN DE VEN Karel (°Tisselt, 4 mei 1892), kunstschilder. Studeerde aan de Akademie voor Beeldende Kunsten te Mechelen, tot en met de klas «Antiek» (nature morte), onder leiding van directeur W. Rosier. Diende echter, op 19-jarige leeftijd, ten gevolge van het afsterven van zijn ouders, zijn academische opleiding bruusk af te sluiten, omdat het om «den bete broods» ging. Ekspozeerde — vlak voor de eerste wereldoorlog — enkele keren te Mechelen, in groepsverband.

Boevenpoppen van **Eleonore Van Hoeck**.

VAN HOECK Eleonore (°Mechelen, 21 november 1938), kunstschilderes. Ekspozeerde in het Em. Verhaerenmuseum te Sint-Amands-aan-de-Schelde, van 19 november tot 12 december 1976, met Bernard Henry als inleider; was tijdens Pukema 1977 te Puurs te gast, met Paul Servaes als inleider, en stelde nadien, in oktober 1977 te Willebroek, in de galerij De Schouwpijp, met Bernard Henry als inleider ten toon.

Lit. : **Paul Servaes**, De Magische Wereld van Eleonore Van Hoeck, in Klein Brabant/Vaartland (12-11-1976); **Paul Servaes**, Verhaerenmuseum te klein voor tentoonstelling Eleonore Van Hoeck, in Klein Brabant/Vaartland (26-12-1976); **Dirk**, Eleonore Van Hoeck in Verhaerenmuseum, in Ons Klein Brabant (26-12-1976); Eleonore Van Hoeck toont magische wereld in het Verhaerenmuseum te Sint Amands, in Gazet van Antwerpen (25-11-1976); Eleonore Van Hoeck te Sint Amands, in Het Laatste Nieuws (2-12-1976); **Karel De Decker**, De fantastische wereld van Eleonore Van Hoeck, in Koerier (1-12-1976); **Karel De Decker**, Eleonore Van Hoeck schildert karakters, in Koerier (8-12-1976).

Atelier : Pullaarse steenweg 104, Ruisbroek.

VAN HECK Lea (°Willebroek, 21 september 1946), illustratrice. Studeerde aan het Nationaal Hoger Instituut voor Architectuur en Vizuele Kunsten te Ter Kameren Brussel. Maakt gravuren, etsen en boekillustraties. Ekspozeerde in groepsverband te Willebroek, Doornik, Antwerpen, Sint Niklaas, Brussel (waar werken werden aangekocht door de Staat), Blankenberge, Brussel (prntenkabinet), Brussel (Den Tinnen Pot van de Kredietbank, e.a. Kwam individueel aan bod te Willebroek op De Zolder, waar burgemeester Jan Van Winghe (in 1969) de inleiding hield; te Doornik, in de galerij eg (in 1971) en te Sint Niklaas, in de galerij Waumans, waar zij in januari 1977 Ludo Segers als inleider had. Kreeg een vermelding in de «Hedendaagse Belgische Graveurs» door Louis Lebeer. Ze verwierf in 1975 een tweede prijs in de wedstrijd «Willebroek Nu» en ze kreeg in 1977 een eervolle vermelding in de nationale exlibris wedstrijd te Sint Niklaas.

Atelier : Bankstraat 26, Hombeek.

VAN LAER Jacqui (°Londerzeel, 6 april 1936), kunstschilder. Kreeg opleiding in tekenen en schilderen van kunstschilder P. Gilbau en J. De Coninck. Ekspozeerde in groepsverband te Kapelle-op-den-Bos (9 september 1972), met inleiding door Hendrik Van de Ven, te Ramsdonk (6 april 1974), met inleiding door Hendrik Van de Ven, te Vlassenbroek (12 april 1975), met inleiding door J. De Coninck, te Tisselt (31 oktober 1975), te Kapelle-op-den-Bos (13 september 1975), met inleiding door Hendrik Van de Ven, te Londerzeel Sint Jozef (28 december 1975), met inleiding door J. De Buyser, te Vlassembroek (15 november 1975), te Ramsdonk (3 juli 1976), te Kester (18 juli 1976), met inleiding door Hendrik Van de Ven en te Willebroek in De Schouwpijp (30 april 1977), met inleiding door Rob Siebens. Individueel ekspozeerde hij te Willebroek, in De Schouwpijp (23 juni 1973), met inleiding door Hendrik Van de Ven te Kapelle-op-den-Bos (22 december 1973), tijdens de herdenkingstentoonstelling omtrent de Boerenkrijg, te Schelle in het Tolhuis (8 september 1974), met inleiding door Hendrik Van de Ven, te Puurs (21 december 1974) met inleiding door Frans Dehoux en te Kalfort-Puurs (10 april 1976) met inleiding door Hendrik Van de Ven. Hij haalde een eervolle vermelding in de R.T.T.-Prijzen voor Schilderkunst, die in 1976 te Brussel werd uitgeschreven.

Atelier : Marktplein 22, Kapelle-op-den-Bos.

Werk van Jacqui Van Laer.

VAN ROY Karel (°Kapelle-op-den-Bos, 21 januari 1951), kunstschilder en beeldhouwer. Haalde het diploma binnenhuiskunst A7/2 en A7/1 en vervolmaakte zich in beeldhouwen en vrije vormgeving. Ekspozeerde in groepsverband in Hertent Aas te Mechelen (januari 1971); in het Teresia-kollege te Kapelle-op-den-Bos (april 1971); in Echo 10 te Steenokkerzeel en in de in september 1972 te Kapelle-op-den-Bos georganiseerde Dr. J. Muyltermans-herdenkingstentoonstelling. Leverde werk voor de rondreizende Pro Civitate tentoonstelling, die o.m. te Brussel, te Luik, te Doornik en te Gent te zien is geweest. Had eigen expo's in Ter Halle te Brugge (september 1971), te Oostende (oktober 1971) en te Stokkel (november 1971). Haalde een eerste prijs in de door het Gemeentekrediet uitgeschreven Pro-Civitate-wedstrijd. Hij nam deel aan de Europaprijs 1976 en aan de Felix De Boeck prijs 1976.

Lit. : Er verschenen artikels over hem en zijn werk in het catalogus dat door Pro Civitate werd uitgegeven. Hij kreeg een ruime belangstelling in het driemaandelijks tijdschrift van het Gemeentekrediet (26e jaar - nummer 100 - april 1971), terwijl hij geregeld in allerlei kranten en plaatselijke tijdschriften aan bod kwam.

Atelier : Drieluikstraat 6, 8320 Assebroek-Brugge 4.

VERBEECK Cois (°Tisselt, 17 januari 1947), kartoenist. Kandidaat Romaanse Filologie. Ekspozeerde in groepsverband, te Leuven, in 1968, met als inleider Rektor De Somer en te Breendonk, in 't Centrum, in 1970. Haalde een tweede prijs in de foto- en kartoenwedstrijd die in 1968 door de Fakulteit Geneeskunde van de Katholieke Universiteit te Leuven werd uitgeschreven.

Atelier : Veurtstraat 96, Breendonk.

VERCAMMEN Eduard (°Willebroek, 24 januari 1919), kunstschilder en beeldhouwer. Studeerde aan de Akademie te Mechelen. Ekspozeerde in groepsverband te Willebroek (1956), Lokeren en Sint-Kwintens-Lennik (1956), en later tweemaal te Tisselt (1973 en 1975). Had eigen expo's te Willebroek (1958, 1972 en 1973), te Boom (1973), te St. Servais (1974), te Klein Willebroek (1975), te Blaasveld (1975) en te Rumst (1976), tijdens dewelke hij op inleiders als Piet Van Aken, Schepen Marcel Janssens, Edmond Emmerechts en Will Heybroeck mocht rekenen. Maakte, in opdracht van het gemeentebestuur van Willebroek, de portretten van verschillende burgemeesters en voor het gemeentebestuur van Rumst, mocht hij het portret van burgemeester P. Broothaers maken.

«...Zoals ik altijd schilders en beeldhouwers heb benijd, zo benijd ik Eduard Vercammen, omdat hij bij machte is zijn evenmens weer te geven en te doen leven op doek of in een steen. Slechts eens is het me gelukt een profiel van mijn zieke moeder te maken op goed geluk. Toen heb ik het opgegeven. Het portret (1) dat E.V. van mij maakte — in absentie — is gelijkend en geslaagd. Ik ben er hem dankbaar om en wens hem veel sukses.

Marnix Gijsen».

(1) Aangekocht door de familie en geschonken aan het gemeentebestuur van Brasschaat. Het bevindt zich aldaar op het gemeentehuis.

Lit. : Onder het dak van kunstschilder en beeldhouwer Eduard Vercammen, in Volksgazet (1972); Wie is Eduard Vercammen? in Groot-Mechelen (1973); **Karel De Decker** (Schelle), Ward Vercammen te gast in Boom, in Het Volk

(1973); Y.D., Vernissage de l'exposition du peintre-sculpteur Eduard Vercammen, in Le Journal & Indépendance (18 februari 1974); **René Mertens**, Kunstenaar Eduard Vercammen is een gevoelig mens, in Het Volk (1975); **Karel De Decker** (Willebroek), Eduard Vercammen's morele daad, in Koerier (28-5-1976).

Atelier : Gezondheidstraat 28, Willebroek.

Jong meisje, waarmede Luc Verhavert de door de Stichting «Raymond de la Haye» georganiseerde «Wedstrijd voor Figuratieve Schilderkunst» wist te winnen.

VERHAVERT Luc (°Willebroek, 30 november 1925), kunstschilder. Studeerde aan de Akademie voor Beeldende Kunsten te Boom in 1941, 42 en 43 ('s zondags), aan de Akademie voor Schone Kunsten te Mechelen in 1945-46-47 en 48 (avondonderwijs en zondag) en aan de Stedelijke Akademie te Sint Niklaas (schildersateliers 1973-74-75 en 76 (week-ends). Eksponeerde in groepsverband in de Gemeentelijke Jongensschool te Willebroek (1956), in de Stedelijke Feestzaal te Mechelen (jaarlijks met de Lukasgilde), in het gemeentehuis te Puurs (1976), in De Schouwpijp te Willebroek (1977) en in Galerij Nova te Mechelen (1977). Kwam in 1962 voor het eerst met een eigen expo, te Helkelgem, in het Oud Zandtapijt naar buiten, waar hij door Karel De Decker werd ingeleid. In 1974 exposeerde hij in De Schouwpijp te Willebroek, en in 1977, nogmaals met Karel De Decker als

inleider, in de zaal Vooruit te Baasrode. Hij won in 1955 te Bornem, de eerste prijs, in de «Schilders van de Schelde»-wedstrijd, en in 1977 was hij schitterend laureaat in de «Raymond de la Haye»-wedstrijd voor figuratieve schilderkunst.

Lit. : **Karel De Decker**, Kunstschilder Lucien Verhavert, in Ons Volk (Nr 29, 1962).

Atelier : IJzerenwegstraat 34, Willebroek.

Het «Gulden Vlies» van **Lucien Verhavert**.

VISSERS Hendrik (°Breendonk, 13 juli 1924), kunstschilder en beeldhouwer. Studeerde aan de Akademie te Mechelen. Eksponeerde in groepsverband in 't Centrum te Breendonk (september 1970), in 't Schuur te Breendonk (Pasen 1976) en op het gemeentehuis te Puurs (juni 1976), met Meester Verbruggen, burgemeester Frans Goossens van Breendonk en Frans Dehoux als respectievelijke inleiders. Haalde de eerste Grote Prijs van de Stad Mechelen (1947) alsmede elf eerste prijzen aan de Akademie te Mechelen, waar hij August Gillé, Sander Wijnants, Nand Wijnants, Van Dijck, Opsomer, Pros De Troyer en Karel Van Vlasselaer als leraars had.

Lit. : Er verschenen artikels over zijn werk in Het Volk, Klein Brabant/Vaartland, Ons Klein Brabant en Koerier.

Atelier : C. Verschaevestraat 3, Breendonk.

KAREL DE DECKER

't Vaartland

HEEMKUNDIG BEKNOPT BEKEKEN

TISSELTSE REKLAME- EN FOLKLORESTOET. — Zondag 10 april trok de Tisseltse Folklore- en Reklamestoet voor de tweede maal door de «bijzonderste» straten van Tisselt. Nadien werd er, in de zaal Molensteen een Prinsenbal gehouden.

●
BLAASVELD NAM AFSCHIED VAN PASTOOR GOVAERTS. — Na vijf jaar intens parochiewerk, verliet — in april jl. — pastoor Govaerts zijn Blaasveld, teneinde zich totaal aan de AA-groep te kunnen wijden. Hij werd te dezer gelegenheid door de ganse parochiegemeenschap gevierd en door de fanfare «De Vrienden van 't Recht» naar Mechelen «gespeeld».

●
14 JAAR DE SCHOUWPIJP. — Ter gelegenheid van het veertienjarig bestaan van zijn Schouwpijp, bracht Conservator Louis Schurmans het werk bij mekaar van Jan De Bondt, Jef Van Reck, Tony-Luc Blickx, Coloma Swaen, Jacqui Van Laer, Gerard Lannoye, Luc Piron, Guy Commerman, Phyllis Daems, Bert Van den Broeck, Lucien Verhavert, René Van den Mooter, Alfons Polfliet, Ivan Dehouck, Jef De Coninck, Monica De Coninck en Pol Maes. Deze tentoonstelling — die door Rob Siebens werd ingeleid... — was van 30 april tot 27 juni toegankelijk.

●
DE WATERHOEK INGEHULDIGD. — Op zondag 1 mei werd te Ruisbroek, het aan het domein van de grot (in de Sint-Carolus-parochie) gelegen monument «De Waterhoek» ingehuldigd.

●
50 JAAR K.A.J. TE BLAASVELD. — Op donderdag 19 mei werd te Blaasveld het 50-jarig bestaan van de K.A.J. gevierd. De lokale afdeling werd, in 1923, onder de bezielende leiding van Jef Verhavert in het leven geroepen.

●
MARCEL EN LIZA OP WERELDREIS. — Marcel en Liza De Smedt uit Blaasveld vertrokken op zondag 22 mei voor de zoveelste keer op wereldreis. Doel was Oceanië. De geplande trip zou 30 à 40.000 km belopen.

●
BLAASVELD HEEFT NIEUWE PASTOOR. — Op 13 mei werd Georges Suyckens op het bisdom ontboden, waar hij vernam dat hij als nieuwe pastoor, de geschiedenis van het Willebroek geworden Blaasveld was ingegaan.

●
BRILJANTEN BRUILOFT TE WILLEBROEK. — Op 7 mei 1912 huwden Jef De Boeck en Nette Van Ranst te Willebroek. Wat door den volke uit de Appeldonkstraat zeer duchtig werd gevierd.

●
ZONE TON- EN KASTEELSTRAAT. — In juni verscheen er een persmededeling van het Centrum voor Economische, Politieke en Sociale Studies, afdeling Willebroek, die de aandacht vestigde op het eigen en historische karakter van de zone gelegen tussen de Ton- en Kasteelstraat te Willebroek, dat zij gesaneerd wil bewaren.

●
KOPEREN KAP TERUG OP WILLEBROEKSE SCHOUWPIJP. — In juni werd de koperen kap met windas uit 1860, na herstelling door Kunstsmid Henri Vissers uit Breendonk, weer op de tinne van het dak geplaatst. De operatie liep van een leien dakje en nam geen tien minuten in beslag.

●
GUST DE DECKER BRACHT TISSELT IN BEELD. — In juli vernamen wij, dat Gust De Decker een eigen kijk op zijn eigen Tisselt, op film had gebracht.

KAREL DE DECKER

Archivaria

DE MARKT VAN WILLEBROEK

In de van 8 Brumaire, jaar XI (30 oktober 1802) daterende statistieken lezen wij, dat er in Willebroek, in 1789, éénmaal per week, en wel op woensdag markt in boter, kaas en eieren werd gehouden. Voor boter betaalde men toen 50 cent het pond, voor kaas 20 cent per stuk en voor 100 eieren 3 frank.

In het jaar IX lagen die prijzen hoger. Dan betaalde men voor boter 70 cent het pond, voor kaas 25 cent per stuk en voor 100 eieren 4 frank.

En zeggen dat deze markt, toen al, in 1789, naar «aloude geplogenheden», op woensdag werd gehouden !

K.D.D. (G.A. Willebroek)

MEESTER DE WIT SPRAK OVER BLOEMEN EN PLANTEN

Op vrijdag, 9 september 1977 te 19 uur, werd in het Brouwerijmuseum een voordracht gehouden door Meester Jan De Wit over planten en bloemen in de woonkamer en tuin, hoe men ze moet verzorgen en zelf kan winnen.

Meester Jan De Wit uit Tisselt, onderwijzer op rust, ook gediplomeerd in 1920 als tuinbouwkundige, gaf zijn bevindingen op de plantenwereld al vertellende en zeer concreet ten gehore met dezelfde toewijding als stond hij 50 jaar geleden voor de klas

Bloemen zijn een bewijs van welstand !

In de huiskamer zijn er bij sommigen te veel, bij anderen te weinig. De meester begon zijn inleiding heemkundig gezien en vertelde hoe het boerenhof er uitzag rond 1900. Men trof er meestal fruitbomen aan, appels, peren, pruimen, krieken. Als vaste bloemenplanten pioenen, weidekoningin. Als sierstruiken zwarte bessen voor konfituur, vlierstruiken voor thee en tegen verkoudheid. In iedere hof palmstruiken (buxus) tegen onweder en voor berchting.

Dit alles omdat er niet veel werk aan was.

Hier haalde Meester De Wit enige oude spreuken en gebruiken aan. In die tijd hadden ze meestal geiten, konijnen en kiekens en als het pas gaf gingen ze bij de boeren helpen aan 0,75 fr. per dag.

Gelukkig is daarin verandering gekomen rond 1921. Na de eerste wereldoorlog was er veel werk aan opbouw, hogere lonen, meer welstand en meer bloemen in tuin en huiskamer.

In 1930 kreeg men bij de boeren 5 fr. per uur waar men vóór 1914 slechts 2 fr. per dag kreeg.

Bloemen en planten doen alles herleven.

Gemakkelijk te verzorgen in de huiskamer zijn clivia (vroeger stand in iedere herberg een clivia op de tapkast), sanseviera (zwaardplant of lange tongen), geranium, pelagorium, fuchsia (bellemant). De beste grond voor bloempotten is 50 % droge dennennaalden en 50 % hofgrond. Men moet die planten vorstvrij bewaren, tijdens de winter weinig gieten maar tijdens de bloei hebben ze veel vocht nodig. Al wat leeft, planten, dieren, mensen moeten op tijd vocht krijgen wat onze Conservator Louis Schurmans aanstonds in praktijk bracht en de lesgever een lekker glas bier liet voorzetten.

De clivia van november tot februari weinig gieten (rustperiode) en vermenigvuldigen door jonge scheuten af te scheuren. Voor sanseviera scheuren of stekken. Geranium, pelagorium en fuchsia stekt men in aarde gemengd met koolas. Best in juli. Hoe stekken? Lengte van de stek = 15 cm lang, onder een knoop zuiver afsnijden zonder bloem of knop, ongeveer een half uur laten drogen, in volle grond uitplanten op 15 tot 20 cm afstand en in september inpotten. Praktisch had de meester de nodige stekken bij om het zo duidelijk mogelijk te maken. Sierstruiken voortkweken en met stekken van 25 tot 30 cm lengte, afsnijden 1 cm boven en 1 cm onder een oog (tekeningen op 't bord).

Ribes, forsythia (chinees klokje), Deutzia en Buddleia (vlinderboom) snijden in december, inleggen tegen noordermuur en in maart uitplanten op 25 cm. Ditzelfde geldt ook voor tros- en stekelbessen. Coniferen stekt men van half mei tot einde augustus (met hielte) voorgedaan door de lesgever. Vuurdoorn, aucuba, lugustrum (haag) stekt men einde augustus tot 15 september.

Glycine (wilde wijngaard) voortkweken met in te leggen.

In de tuin zaait men in maart-april portulacca, reukerwten, strobloemen, tajettes, leeuwenmuil, zinnia, enz.

Lentebloeiers (knollen) planten in november. Crocus (ook in gazon) en sneeuwklompje 5 cm diep, tulpen en hyacinten 10 cm diep, narcis (zomerzot) 15 cm. Begonia vanaf februari laten schieten en half mei uitplanten. Vóór de winter uitdoen en vorstvrij bewaren. Gladiolen in maart-april uitplanten op afstand van 25 tot 30 cm en 10 cm diep. Na de bloei de stengels afsnijden en voor de winter uitdoen.

Blijvende bloemplanten als pioenen, weidekoningin en sierstruiken mogen jaren ter plaatse blijven staan. Voor droge bloemen zijn strobloemen en judaspenning aangevozen.

Het snoeien van rozen werd ons voorgedaan met tekeningen. Wie gouden regen wilt kan bij Meester De Wit altijd een plant krijgen.

Hoe we afgesneden bloemen langer kunnen bewaren was een welgekomen toemaatje: om de twee dagen vers water en een beetje inkorten. Onze jonge lesgever (83 jaar) die meer dan een uur verteld had, kreeg dan ook een warm en verdiend applaus.

De afwezigen hadden ongelijk.

Wij hebben van Meester De Wit veel geleerd wat er rond het huis en de tuin moet en kan gebeuren. Met de welstand zien wij nu overal planten en bloemen. De steden en gemeenten geven een voorbeeld aan hun bevolking door aanleggen van parken en wandelwegen met mooie beplantingen.

Willebroek is hiervan een sprekend en stimulerend bewijs. Overal waar het hier mogelijk is worden parken aangelegd, in vele straten mooie bomen, planten, bloemen en gazon.

Wij hebben hier veel industrie, maar gelukkig ook veel edel groen !

Wij mogen terecht fier zijn op onze gemeente ! Bij iedere gelegenheid, 't zij lief of leed, zijn bloemen en planten te zien. Ik durf besluiten met te zeggen: «planten en bloemen zijn in ons leefmilieu onmisbaar geworden !»

Cl. DISTELMANS-BREMS.

REEKE LAUWERS OVERLEDEN

Op 3 oktober 1977 overleed, op 91-jarige leeftijd, de Klein-Willebroekse binnenschipper Désiré Lauwers. Hij had zich, tijdens de op 13 mei jl. te Klein Willebroek georganiseerde Heemkundige Avond, nog kranig uit de slag getrokken, tijdens het heemkundige praatje dat met hem werd gevoerd. Hij vertrok, na een wekenlang verblijf in de kliniek, in de naherfst van het leven. Hopelijk werd hij, na dit lang varen, voor altijd in de Eeuwige Zeeën van de Heer opgenomen.

Aan de heer Celest Lauwers en zijn familie, hernieuwen wij langs deze weg, onze deelname in de rouw die hem treft.

De Redactie.

Met Frans Smets en zijn vrienden per fiets naar Rome

Op vrijdag, 16 september 1977, werden de «Vaartlanders» vergast op een uiterst boeiende en interessante filmavond in het Brouwerijmuseum te Willebroek.

Frans Smets en zijn vrienden uit Nieuwenrode kozen inderdaad het Heilig Jaar — 1975 — uit om met zijn achten per fiets naar Rome en terug naar Nieuwenrode te rijden.

Zoals Karel De Decker het in zijn inleiding zegde «werden van al dat gepeddel door Gods vrije natuur, van al dat gekijk en van al dat genieten meterlange filmopnamen gemaakt, die door Frans Smets bij elkaar werden geplakt, tot dat blijvende dokument dat men «Per Fiets naar Rome» heeft genoemd».

De gebroeders Smets van de gekende Rodal Vloerenfabriek te Nieuwenrode waren de sponsors van deze grote «huzarenrit». Fijn uitgedost in helblauwe truien met Belgische driekleur omgord — dit alles verstrekt door de Rodal Vloerenfabriek — vertrokken deze acht stoere mannen met name François De Boeck, Louis D'Hollander, Frans Smets, Leon Smets, Marcel Smets, Willy Spildoorn en — last but not least — Jan Verbesselt, allen uit Nieuwenrode. Paul Cleynens, de vreemde eend in de nieuwenrods bijt, was van Meise.

Op 12 juli 1975 reden ze dus, na duchtig trainen, het grote avontuur tegemoet, dat hen na drie weken terug naar Nieuwenrode zou brengen. Er reden vier vrouwen mee met de bezemwagen, en er waren twee chauffeurs. Deze laatste reden even vóór de middag voorop om een schaduwrijk plaatsje te vinden waar de dappere fietsers heerlijk konden uitrusten, en het door de vrouwen met zorg bereide middagmaal konden gebruiken. 's Avonds werd telkens overnacht in prima hotels die weken te voren waren geboekt volgens vooropgesteld schema.

De amateurfilm (de opnamen werden gemaakt door vriend Jan Verschueren uit Kapelle-op-den-Bos) toonde ons hoe deze acht stoere bonken, met een tempo van ± 200 Km. per dag, (ongeveer 8 uur) langs de Ardennen, Groot Hertogdom Luxemburg bereikten. Vervolgens ging het langs Frankrijk waar de eerste zware rit de beklimming was van de «Ballon d'Alsace» die, naar Frans Smets ons mededeelde, kan vergeleken worden met de moeilijkste bergtoppen van de «Tour de France». Nadien kwam Zwitserland waar wij veel natuurschoon te zien kregen, zonder bij dit alles de acht dappere peddelaars te vergeten, die in de beste verstandhouding en welgemoed hun tocht voortzetten, en wij geregeld voorbijflitsende beelden zagen van zoemende wielen en glimmende mannenbenen, en vooral lachende en verheugde gezichten, want het was er voor hen niet om te doen de eerste te zijn of een beker te winnen, maar wel integendeel een tocht tussen ware vrienden, een echte familie die gedurende deze drie weken in hoogste kameraadschap met en voor elkaar hebben geleefd.

Langs de St. Gothard, waar de sneeuw nog dik lag, ging het dan naar Italië langs Bellinzona en Como naar de Po-vlakte, waar alles erg verdord was en met moeite een plekje schaduw werd gevonden voor het middagmaal. Zo ging het verder door Toscanië naar Firenze, een der mooiste steden van Italië, met talloze kunstschaten en prachtige musea, en door Umbrië naar het einddoel, de Eeuwige Stad Rome, gelegen in Latium.

Met speciale vergunning van de Italiaanse politie mochten de acht dappere renners met hun fiets op het St. Pieterplein poseren voor «de» foto van de tocht.

Twee dagen hebben ze dan te Rome doorgebracht om al het mooie en de talrijke monumenten te bezichtigen. Zo kregen wij beelden uit de Sxtijnse Kapel die gans door Michelangelo werd geschilderd en gedecoreerd. Deze kapel is wellicht «het kleinood» van Rome. Zo het verblijf met een dag had kunnen worden verlengd, zouden de vrienden door Z.H. de Paus worden ontvangen, maar spijtig genoeg was dit niet mogelijk aangezien alle hotels waren besproken en het uitgestippelde programma moest worden gevolgd.

De terugreis gebeurde ditmaal langs de Middellandse zee, wat ons terug prachtige landschappen bracht. Pisa werd bezocht en de vermaarde «scheve toren», La Spezia, Genua, en dan ging het terug naar het Noorden toe langs Lombardië naar Zwitserland, Frankrijk, Luxemburg, de Ardennen, naar huis toe.

Zodra ze in België kwamen reden talrijke sympatisanten hen tegemoet, en de thuiskomst in Nieuwenrode was een ware triomf. Het ganse dorp was te been, ruikers werden uitgedeeld, bloemenbogen met welkomstgroeten waren opgericht, en oud en jong wilde wat meer weten van deze grootse tocht en de dapperen de hand drukken. Het was inderdaad een hele prestatie.

Van harte willen wij, in het bijzonder Frans Smets, nogmaals bedanken voor de vriendelijke welwillendheid waarmee hij en Louis D'Hollander onze vragen hebben beantwoord, en voor de vertoning van deze huzarentocht.

L. CUVELIER-MERTENS.

Archivaria

WILLEBROEKSE SPAARMAATSCHAPPIJEN (in 1924)

Benaming en adres :

Benaming en adres :	Datum stichting :	Aantal leden :
Vooruit , Nokkestraat 55	03.01.1922	45
Het een bij het ander , Kerkstraat 1	10.12.1923	55
Eendracht , Ruisbroeksesteenweg 2	15.01.1921	45
Voor later gezorgd , Nieuwstraat 47	01.07.1922	55
Een appel voor den dorst , Overwinningstraat 141	Okt. 1906	36
Zorgen voor later , Kasteelstraat 9	09.03.1912	50
Tot nut en welzijn , Dendermondsesteenweg 88	Nov. 1921	15
Niet te laat , Dendermondsesteenweg 13	1895	60
Vereenigde vrienden , Overwinningstraat	Dec. 1923	25
Scaldis , Nonnevijverstraat 21	10.11.1907	75
Voorzorg , Dorpstraat 10	1908	55
Moedige Potters , Nieuwstraat 26	08.11.1909	40
Moedige leerjongens , IJzerenwegstr. 3	25.12.1897	35
Zorgen voor morgen , Appeldonkstraat 146	26.05.1923	70
Zorgelingen , Mechelsesteenweg 2	1897	70
Zorgvorg , Dendermondsesteenweg 46	1922	30
Vooruitgang , IJzerenwegstraat 75	30.01.1921	30
De jongmans , Heindonksesteenweg 116	1922	30
De toekomst , Nieuwstraat 18	1922	50
De toekomst , Statieplein 18	25.11.1912	50
Moedige spaarders , Tuinwijk	04.01.1912	70
Vrije spaarders , Boomsesteenweg 6	11.11.1923	25
	K.D.D. (G.A. Willebroek	

Inhoud 't Vaartland 1977

L. Cuvelier-Mertens

- Rondom 'n kunstglasraam 49
Met Frans Smets en zijn vrienden per fiets naar Rome 83

S. De Cock

- Bij de ontdekking van een middeleeuwse zuil te Walem-Battenbroek (i) 3
De Norbertinessen van Leliëndaal (i) 25

Karel De Decker

- Vijf jaar varen (editoriaal) 21
Alfred Ost en het Vaartland 24
Het verenigingsleven te Willebroek 34
't Vaartland heemkundig beknopt bekeken (i) 36
Jan Helman en zijn wapenschild 35
13 in een dozijn (editoriaal) 41
De Straatnamen (i) 43
Het Vaartland in 1877 (i) 50
Dag, Rubensjaar ! (editoriaal) 61
Pierre Loverie (i) 65
Lodewijk Van Boeckel en Willebroek 66
Het Vaartland en zijn plastische kunstenaars 67
't Vaartland heemkundig beknopt bekeken (i) 81
Archivaria :
Verslag van afmaking van een otter 24
Paardenfokkerij 24
Blussen en Bier ! 29
Groot Willebroek in 1824 40
De Steenovens van Boom 40
Overbevolking 49
De honden van Boom 57
Een Willebroekse Belleman 57
De Naeyer en het zomertuur 60
Een aanplakbrief uit 1812 60
De burgemeesters van het Vaartland in 1818 61
Van oude herbergnamen en «grote en schone zalen» 68
De markt van Willebroek 81
Willebroeks maatschappijen (in 1924) 83
Het 27e kanton Willebroek 84

Jan De Wit

- De belevenissen van Sooike van 't Smedtje 39

Clem Distelmans-Brems

- De landbouw te Blaasveld (van 1890 tot 1914) 54
Dichteres Tine Rabhooy vereremerkt 17
Wij bezochten Vilvoorde 58
Meester De Wit sprak over bloemen en planten 82

Peter Janssens

- Boorprofielen in het Vaartland (i) 22

Will Heybroeck

- Vaartland, mijn land (i) 1

Jan Lambin

- Inwijding van het Willebroekse Brouwerijmuseum (i) 5

Prof. Herman Mertens

- Heindonk, anno 1899 (i) 9

Jan Peeters

- Beknopte historiek van het kasteel «Hof ter Zielbeek» te Ruisbroek 14

Bert Peleman

- Dr Edvard Saerens : een groot Ruisbroekenaar (i) 30
Deens-Klein Brabantse triptiek (i) 33

Louis Schurmans

- Jef Van Reck (i) 67

H. Van de Ven

- Ons eerste lustrum tegemoet (editoriaal) 1
Gezellig samenzijn rond een bijzondere verjaardag (i) 2
1978 : Jaar van het Dorp 42
Evert Larock 62
P.P. Rubens en zijn familie in Ramsdonk 69
Archivaria :
Rekening van «menigvuldige zaken» te Leest 57
Uit het Brand-reglement van de Gemeente Hombeek 60

Zonder auteursvermelding :

- Kunstschilder Alfons Polfliet oogstte veel bijval te Willebroek 15
Financieel verslag 19
Begroting 1977 19
Aktiviteitsverslag 1976 19
Archeologische werkgroep 40
De Heemkundige Avond te Klein Willebroek (i) 59
Reeke Lauwers overleden 82

ERRATUM

In 't VAARTLAND 1977 - Nr - 3 - Blz. 50 sloop er een rare fout. Volgens het onderschrift van de foto, werd Dokter F.P. De Wachter op 11.02.1877 geboren. Dit moet echter 1817 zijn ! Ekskuus voor dit abus !

De redaktie.

Archivaria

HET 27e KANTON WILLEBROEK

De Provincie Antwerpen werd, in 1816, in militiekantons onderverdeeld. Hiervan bevonden er zich negen in het Arrondissement Mechelen, te weten Berlaar, Bornem, Duffel, Heist-op-den-Berg, Lier, Mechelen-Noord, Mechelen-Zuid, Puurs en Willebroek.

Het 27e Kanton Willebroek groepeerde de gemeenten :

— Blaasveld	771 inwoners
— Heffen	800 inwoners
— Heindonk	410 inwoners
— Hombeek	1565 inwoners
— Leest	1106 inwoners
— Ruisbroek	1505 inwoners
— Tisselt	1411 inwoners
— Willebroek	2508 inwoners

Het 27e Kanton Willebroek telde in totaal 10.076 inwoners.

K.D.D. (G.A. Willebroek)

Redaktie «'t Vaartland» :

Stephan DE COCK, Karel DE DECKER,
Frans EMMERECHE en Louis SCHURMANS

Eindredaktie :

Karel DE DECKER

BOUWERS - HERBOUWERS

Op vloeren leeft men.

Zóveel hygiënischer zijn marmervloeren.

Daarom : eis kwaliteitszekerheid !

STANDING DOOR KWALITEIT !

RODAL
P.V.B.A.

VLOERENFABRIEK

VAN NOORD-WEST-BRABANT

MEISELAAN 52

2921 NIEUWENRODE

TEL. (015) 71 13 59 en 71 14 37

met haar 4 afdelingen :

- VLOEREN
- FAIENCE
- CEMENTDALLEN 30/30
- SILEX WASBETON

Vraag steeds RODAL-materialen aan
handelaar en vloerder van uw streek.

VOOR AL UW VERZEKERINGEN

WEND U TOT

A. DE BONDT

BROEKSTRAAT 70

2662 BLAASVELD

RESTAURANT ESPERO

AUG. VAN LANDEGHEMSTRAAT 67

2660 WILLEBROEK

TEL. (031) 86 85 10

Specialiteit :

PEPERSTEAK — MOSSELEN

VERZEKERINGEN

Staf Somers

HOOFDBUREAU :

CLEMENSHOEK 16 - 2638 REET - TEL. (031) 88 20 31

SPECIAAL BUREAU VOOR AUTOVERZEKERINGEN :

ANTWERPSESTRAAT 258 - 2650 BOOM - TEL. (031) 88 40 48

Laat elke maand uw inkomen meer renderen :

Systematisch Sparen op het KB-Spaarspoor

Hebt U al eens nagerekend hoeveel er maandelijks op uw zichtrekening blijft slapen ?

Breng vandaag een bezoek aan uw KB-kantoor en geef opdracht om voortaan elke maand het bedrag dat U bepaalt over te schrijven van uw zichtrekening op uw depositoboekje. Daar brengt uw geld een fikse rente op.

De interesten van uw depositoboekje zijn vrij van belasting tot 15.000 frank per jaar. Bovendien geeft Systematisch Sparen U de mogelijkheid tot woningkrediet tegen gunstvoorwaarden.

Op het KB-Spaarspoor staan vele wegen voor U open.

Termijnrekeningen, kasbons, multibons... Kom eens praten over het KB-Spaarspoor. De KB-mensen nemen graag de tijd om U alle mogelijkheden haarfijn uit te leggen.

KREDIETBANK

Wij nemen graag de tijd voor U.

Het Willebroeks Brouwerijmuseum

ZEER APPARTE SFEER

ALLE DRANKEN

Per groep op afspraak

tel. (031) 86 60 56

ST-THERESIACOLLEGE

Veldstraat 11

2920 KAPELLE-OP-DEN-BOS

Tel. (015) 71 11 94 en 71 13 80

- **Basisschool :** 5e en 6e leerjaar

- **Oude humaniora :** Latijn-Grieks
Latijn-Wiskunde

- **Nieuwe humaniora :** Moderne
Economische
Wetenschappelijke A

Externaat

Half-internaat

Voor een mooie ingerichte keuken

VRAAG EENS PRIJS AAN

ILWA-keukens

- **alle combinatiemogelijkheden**
- **perfekte afwerking**
- **gratis prijsopgave**
- **verdelers over gans België**

TEL. (031) 86 60 25

SCHOOLSTRAAT 9

Ruisbroek-Sauvegarde